Postimees

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.

Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.

Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugeköned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.

Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.

Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha waliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe" ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.

Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.

Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.

Wälismaale — 4 krooni kuus. Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.

„Maamees" 30 senti kuus. „Sädemed" 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lasteleht" 10 s. k. „Terwis" 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 114 Teisipäeval, 28. aprillil 1931. **Tänast lehte 6 lehekülge** **75. aastakäik.**

Teisipäeval, 28. aprillist alates ja edasi. **«CENTRAL»** Teisipäeval, 28. aprillist alates ja edasi.

Kino Centrali poolt korraldatava ankeedi teine heli-suurfiilm. See film on helikino viimne sõna ja geniaalse näitejuhi JOSEPH VON STERNBERG'i kõmuline saavutis.

MAROKKO

12 osas. Peaosades: Seni ületamatu näitlejanna **Marlene Dietrich** kes on loonud oma võluvuses erineva naise tüübi „Sex appeali" ja kogu maailma lemmik **Gary Cooper**

MARLENE DIETRICH laulab filmis uusimaid lööklaule. Filmi lavastus on üle 4.000.000 dollari maksma läinud. Kõik, mis kirjutanud sellest filmist ajakirjandus ja mis rääkinud vaimustatud vaatajaskond, on üks lõpmata kiituse ülimlaul. Peale selle filmi on kogu maailm üksmeelselt tunnustanud MARLENE DIETRICH'i kõikide aegade kõige suurimaks filminäitlejaks.

Eeskava lisaks ülihuvitav heligrotesk.

Wõitlus suurweega.

Tartu kohal tõuseb wesi järjekindlalt.

Wesi Emajões tõuseb järjekindlalt. Esmaspäewa lõunaks oli kerkinud weeseis Tartus 326 sm-le, sellega öö-päewa jooksul 14 sm. kerkides. Rohke jää liikumine on purustanud suurema osa kaldamärke ja sellepärast on laewaliikumine raskendatud. Esmaspäewal sõitis aurik wälja kaldamärke uuesti üles seadma.

Öö läbi wastu esmaspäewa oldi walwel ujula saatuse pärast, sest jää ähwardas purustada naistebassein seinu.

Kärewere nahkfild päästeti.

Pühapäewal sõitis mootorpaat „Linda" Tartust wälja, et paästa Kärewere parwe, mis eelmisel ööl oli woogudest lahti kistud. Raudteesilla alt läbisõit ei teinud erilisi raskusi, sest sel ajal juhtus jääd silla taga wähe olema. Waatamata et „Linda" on Tartu suuremaid mootorpaate, wõis ta wabalt liikuda luhte pidi, kus sõidutee oli wabam, kuna jõesängi kohal ujus rohkesti triiwjääd.

Kärewere parw leiti umbes kilomeeter allpool tema alalist seisukohta, kus ta oli jäänud peatama ühe kaldanurga taha. Tugewajõulisel mootorpaadil läks korda parwe lahti kiskuda ja wastuwoolu taagasi wedada Kärewere tee otsa. Narw suuri wigastusi ei ole saanud ja on tarwitamiskõlbulik.

Ujuwatele halaudele sulud ümber.

Pühapäewal wiidi Tartust Kärewereesse ma hakanud puuhalge ja palke. Puud ei olmehi, kelle ülesandeks on püüda koguda ujunud weel luhtadele laiali walgunud, sest tuul oli puhunud Emajõe poolt Laewa jõe woolule wastasfihis. Enamik ujuwaid puid on jäänud peatama metsa alla ja nendele taheti teha palkidest sulud ümber.

Rohke jää minek.

Jääminek Tartu wahelt waibus pühapäewa õhtupoolikul. Õhtu eel, kui „Linda" jõudes otsekohe teatati ujulasse, sest ujula oli kohal suuri jääpanke alla ujuwat, millest linna tagasi Tartu sõitis, nähti aga ülewal Jänese jaanud juba laupäewa jääkaitseaiata, kuna see oli kadunud tõuswa wee alla.

Mootorpaat ja lendsalk ujulat kaitsmas.

Et ujula hädaohtu ei satuks, wõeti kõik ettewaatuse abinõud tarwitusele. Kohale sõitis In. J. Sütt sadamatekapten R. Watsel ja linna tuletõrje lendsalgast neli tuletõrjujat ja mitmed linna töölised pika ridwaga jääd eemale hoidsid. Samuti tõukas jääpanke kõrwale wäljakutsutud A. Reederi ja K. Koppa mootorpaat „Ewa".

Kõige suurem jääminek oli kella 10—1 wahel öösel. Et pimedas oli wõimata küllaldast kaitset teostada, siis kutsuti elektrijaamast kohale montöörid, kes seadsid ujula nurga juure elektrilampe üles. Walwe oli kogu öö läbi wäljas, sest halwemal puhul oleks wõinud jää sisse rõhuda ujula naiste bassein seina.

Rahwahulgad Wabadussillal.

Pühapäewa õhtupoolikul, mil hoowihmad lakkasid ja tänawatele tekkisid tihedad jalutajate parwed, kogunesid suured rahwahulgad ka Wabadusesillale. Silla kõnniteed olid palistatud tiheda rahwamüüriga, kes huwiga jälgis kiirelt liikuwaid jäätükke. Ka öösel peatusid möödaminejad, et wiiwuks pilku heita ruttawaile wooudele.

Öösel ja hommikul ujusid Wabadusesilla alt läbi ka üksikud palgid. Mõned neist püüti paadisadamas kinni. Selgus, et osa palke on ujunud Emajõe kaldal asuwast Owi külast.

Hoiatus kaldamärkide purustajatele.

Kuuldawasti on mõned kaldaäärsed elanikud ujuwaid kaldamärke wälja tõmmanud ja need katki saaginud. Sadamate kapten hoiatab säärase tegewuse eest, sest sellele wõib järgneda raske karistus. Küll aga palutakse kodanikke ujuwaid walge- ja punasewärwilisi kaldamärke kuiwale tõmmata ja neid terwelt alal hoida, et sadamawalitsus need hiljem kätte saaks.

Aurik „Salme" peab jälle ühendust.

Eile tegi aurik „Salme" esimese reisi pärast ligi nädalast waheaega, mil triiwjää liikumise pärast ei juletud wälja sõita. „Salme" sõitis raudteesillani, kuhu talle Tartust mootorpaat wastu sõitis ja reisijad linna tõi ning hiljem need jälle sinna tagasi sõidutas.

Walgamaa uputusekahjud.

Walga maawalitsus on wõtnud kokku suurwee kahjud. Kannatanud on 56 suuremat ja wähemat silda ning kogu kahju ulatub 5220 kr. peale. Suurem kahju on juhtunud Keeni telliskiwi wabriku juures, kus telliskiwi wõlwiga sild kokkuwarisenud. Eeltoodud kahjude hulka ei ole arwatud Tõrwa ja Walga linna ning eraisikute kahjud.

Wiljandimaa talud ikka weel wees.

Wiljandimaal püsiwad Suure-Kõpus Tipu ja Tõramaa külad ikka suures uputuse-hädaohus. 20 meest ühes politseiga on kogu aja päästetöödel. Kahes talus ähwardas loomi uppumisburm; alles wiimasel silmapilgul saadi loomad laudast wälja tuua ja laudapealsetele wõi pööningutele wiia. Pärnu jõgi on paisunud Wiljandimaal 4—5 km laiuseks. Uputuspiirkond eelpool nimetatud kohtades on umbes 5 km pikk.

Kõik ümbruskonna metsad, samuti ka põllud, on weest üleujutatud. Põldudel on paiguti kuni 5 jalga wett. Ka Tõramaa külas on mõnes talus juba 5 jalga wett. Ühe talu laudas koguni 6 jalga; laut on laeni weega taitunud. Inimesed saawad ainult paatidel liikuda.

Senini on uputushädaohust suudetud kõik loomad päästa ja kõrgematele kohtadele asetada. Mõnel pool on loomad parwedelgi.

Uputuse hädaohus ja weest täielikult piiratud on Tipus ja Tõramaal 24 talu, Hallistes 10 talu ja Tuhkja külas 8 talu. Kõigi talude heinamaad on üleujutatud wee ja mudaga.

Uputuse põhjuseks peetakse ka seda, et jõed on ülemjooksul süwendatud, alamjooksul aga mitte. Selle tagajärjel ei pääse süwendatud jõeosades kiirelt kokkujooksmad weehulgad süwendamata osades edasi ja tekiwad uputused. Wiljandimaal algab uputus Kõpu ja Halliste jõgede kokku jooksmise kohalt ja ulatab umbes 15 km. üles poole.

Suurwesi nõudis Kundas inimohwri.

Rakweres jälle walgus.

Kunda jõel wabriku paisude juures jäätpurustamisel uppus 25. jkp. wabrikutööline Kelinder. Uppunu laiba otsimine ei olnud weel pühapäewal annud tagajärgi. Kadunut jäi leinama naine kahe lapsega.

Kunda jõel on jää seni purustanud juba kolm paisu. Paisud ehitatakse selleks, et wee tarwilisel kõrgusel pidamisega wõimalik oleks töötama panna elektrijaama. Juba kolmapäewal purustas äkiline suurwesi ühe paisu tammi ja paaripäewalise ehituse järele suudeti wett juhtida niikaugele, et mootor wõis töötada. Samal ajal töölised olid järjest walwel ja purustasid tammi taha paisu tulewat jääd. Laupäewa hommikul tulid jälle suured jäälahmakad, mida töölised purustasid. Tööline K., seistes ühe jalaga jääl ja teisega tammi postil, lõhkus parajasti jääd, kui äkki käis juur mürin, ja kui sinnapoole waadati, paistsid weest ainult K. jalad. Selgus, et jää oli purustanud tammi posti ja tekkinud awausenini teateid. Kuna wesi on hakanud ülewaldaudu wiis jää mehe kõrgest alla. Waatamata ettewõetud otsimistele jäi K. laip leidmata. Arwatakse, et jää ta täiesti purustas, mille tõttu otsimine raskendatud. Nii suurt weeseisu ja äkilist jäämineku Kunda jõel pole nähtud.

Et Kunda ka Rakwerele elektrit annab, siis tammide purunemise tõttu on Rakwere mitmel päewal ilma elektrita olnud ja alles pühapäewal jõuti tammi ehitamisega niikaugele, et õhtuks walgustust saadi.

Suurwesi Eesti ja Wene piiril.

Läinud reedel purustas suurwesi Sawala jõel, Wirumaal, Uniküla lähedal asuwa silla talad. Sawala jõe weskitammi kõrgal ajas jõgi üle kallaste. Wesi tungis talumajadesse, kust inimesed kraamiga wälja kolisid.

Plüsja jõe piirkonnas Nõõi küla juures wesi uputas heinamaid. Oudowa maantee on tükati wee all. Rosona jõe piirkonnas, mis asub N.-Jõe'uu lähedal on suurwesi enda alla wõtnud kaldaäärsed heinamaad.

Ust-Tsernowa, Marinski ja Waskнarwa raioonis on suurwesi üle ujutanud mitmes kohas Eesti-Wene piiri. Paiguti on wesi nii sügaw, et takistab isegi piiriwalwurite liikumist.

Lätis wesi räästani.

On aga alanemise tunnuseid.

Riiast, 27. aprillil. Kuna wesi Kuramaa jõgedes on alanemas ja Liiwimaal samuti wäiksemates jõgedes suurwesi alaneb, on uputus Wäina jõe ülemjooksul kuni Dwinskini läinud suuremaks. Suurwesi on nii kohutawal kõrgusel, nagu seda juba 50 aastat nähtud ei ole. Katastroofiline on uputus Kraslawa piirkonnas, kus wesi on 9,81 m. üle normaali. Suurem osa alewist on wee all. Alew on öösel ilma elektri walguseta, sest elektrijaam ei tööta. Paljudel majadel ulatab ainult katus weest wälja. Elanikkudele annab abi politsei ja tuletõrje.

Laew suurwee mängukanniks.

Üks Hollandi laew sõitis möödunud ööl Wäina jõesuu lähedal madalikule. Katsed teda lahti päästa ei läinud korda. Kange woolu kiiruse pärast on seisukord hädaohtlik. 5 Riiast saabunud wedurlaewa ei suutnud laewa lahti päästa. Wool ähwardab laewa ümber paisata. Lähemad teated puuduwad. Laew on 2500 tonni suur kaubaga laaditud.

Raudtee ühendused hädaohus.

Wiimased teated Riiast tõendawad suurwee hädaohu suurenemist. Strentshi alewis Wolmari Walga wahel on suurem osa majadest wee all. Wesi ähwardab ka sealset raudtee silda. Riiast saadeti wälja abirong tööliste ja liiwakottidega raudteeliini kindlustama.

Wolmari kohal on wesi 2,5 m. üle normaali. Et ära hoida wee tungimist elektrijaama, müüriti jaama aknad ja uksed kinni. Uputus on nõudnud senini kolm inimohwrit. Rongide liikumine Nõukogude Wenest Judra piirijaama kaudu on juba kolm päewa seismas, sest Wene pool piiri on suurwesi raudtee raskesti ära rikkunud. Kõik rongid lähewad nüüd Wenemaale Hupe kaudu.

Uputus Wilnos katastroofiline.

Poolas juba inimohwreid.

Warssawist, 27. aprillil. Uputus Wilnomaal näis pühapäewal oma haripunkti jõudwat. Wilno linnas on juba peauulitsad ja awalikud platsil wee all. Laupäewa õhtul tungis wesi elektrijaama. Selle tõttu oli linn öösel walguseta. Mitmed majad on kokku warisenud; inimohwritest ei ole aga sedapool Wilnot juba alanema, siis on suur wee alanemist linnas warsti oodata.

Nowogrudeki maakonnas Poolas, on suurwee uputus koouni katastroofiline. Senini on seal 8 inimest uppunud.

Nagu wiimased teated Warssawist kõnelewad, on uputuse haripunkt Wilnos möödunud. Suurwesi on hakanud langema. 5 maja on suurwesi Wilnos ära wiinud. Terwe rida majasid on weel wee all. 1550 elanikku on peawarjuta.

Kevade hooajaks

Inglise, Prantsuse ja kodumaa vabrikutest

moodsaid

ülikonna-, palitu- ja mantliriideid

soovitame suures valikus võistlemata hinnaga.

Riidekaubaladu

Tschernov, Luksep & Ko.

Tartus, Kaubahoov nr. 6/7.

Ajakirjanikud heitsid ühe liikme liidust wälja.

Läbirääkimised Kose kodu ümber.

Ajakirjanikkude Liidu peakoosolekul waieldi weel õige pikalt eelarwe juures. Peamiselt keerles küsimus ajakirjanikkude puhkekodu ümber. Sõnawõtjad tõid ette, et liidu ence liigete poolt kodu tarwitatakse wähe ja seepärast kodu ümber on tekkinud ringkond mitteliikmeid, kes kodu tarwitawad ja enese seal maksma on pannud. Soowitati, et tuleks teid leida, et liidu liikmed ise kodu kasutaksid, kuna wõõrad sealt wõimalikult eemal hoitaks. Nooremad mehed tõid ette, et Kose kodu on liiga kurb, kuna sealne kodukord on koostatud perekonnainimeste huwide kohaselt. Peale töötamist linnas ei saawat ajakirjanikkude kodus „inimese moodi elada", mille all mõistetakse pummeldamist, lärmitsemist jne. Tehti ettepanek, et üks maja eraldada poissmeestele ja teine maja perekonnainimeste jaoks ja et kummaski majas oleks maksew eri kodukord. Juhatuse poolt toodi ette, et Kose kodu tahetakse talweks sulgeda, et kulusid kokku hoida.

Tehti ettepanek, et kuna ajakirjanikkudel on tarwidus oma klubi järele, mida Kose puhkekodu olla ei saa, siis määrata 1000 kr. klubi ruumide muretsemiseks Tallinnas. Soowitati seda summat wõtta maja remondiks ettenähtud summadest. Ettepanekule maieldi wastu sellelt seisukohalt, et maja remont ei wõi jääda tegemata, sest sellega langeb maja wäärtus. Maja likwideerimine praegusel silmapilgul ei ole aga soodne, sest hinnad on odawad.

Lõpuks wõeti wastu resolutsioon, et liidu juhatus otsiks krediite kuni 1000 kr., et üürida Tallinna linnas ajakirjanikkude klubi ruumid. Tartu ajakirjanikkudele kooskäimise koha soetamiseks on eelarwes 300 krooni.

Päewakorras oli ka ühe „Uudislehe" toimetaja Edg. Treufeldti wäljaheitmise küsimus. Koosolek kuulutati selle küsimuse arutamise ajaks kinniseks. Juhatus tegi koosolekule sellekohase ettepaneku. Süüalusele anti selgitusseks sõna, millele juhatuse esindaja wastas. Koosolek kinnitas juhatuse ettepaneku 46 häälega poolt 3 wastuseismisel 3 erapooletuks jäämisel. Järgnesid walimised. 8-liikmelisest juhatusest langes wanuse tõttu wälja 6 liiget. Uus juhatus otsustati walida 9-liikmeline. Walimiste järele kujunes uue juhatuse koosseis järgmiseks: J. Taklaja ja E. Jalak („Pwlht"), J. Jaik („Post."), H. Moorson, H. Oidermann („Kaja"), J. Tomp, A. Weelmann („W. M."), L. Johanson („R. Sõna"), K. Kornel (Eta).

Ajakirjanduse sihtkapitali walitsusse waliti endised liikmed — O. Mänd („Post."), J. Taklaja („Pwlht") ja W. Koch („W. Maa") tagasi.

*

Koosolek kestis 4½ tundi ja kandis üksmeelsuse ilmet. Eriti tähtsa momendina peab rõhutama esmakordset juhust liidu elus — ühe liikme wäljaheitmist. Seegi otsus tehti peaühel häälel. Sellega on ajakirjanikud näidanud, oma terwet tahet, et ajakirjanikkude liitu wõiwad kuuluda ainult niisugused isikud, kes omas kutsetöös laitmatult ülewal peawad ega „kollase ajakirjandusega" ühenduses olewale taasapinnale ei lasku.

TARTU LINNA TÖÖSTUSKOOL.

Tartus, Kalda tän. nr. 16, telef. 6-15.

Uus autokursus

algab kolmap. **29. apr. s. a.** Õppetöö korraldatud nii, et kursuse algosas uute osavõtjate vastuvõtmine võimalik.

Mure Kataloonia pärast.

President Zamorra käis Barcelonas.

Barcelonast, 27. apr. Hispaania peaminister Zamorra wiibis Barcelonas, kus ta oli nõupidamine Kataloonia president Maciaga. Zamorra külaskäik Kataloonia pealinna põhjustas Madridi politiilistes ringkondades sensatsiooni. Kuuldawasti on Zamorra saanud Macialt kinnituse, et Kataloonia osariik tahab olla loiaalne liige Hispaania föderatiiwses wabariigis.

Konsulaarkorpuse wanemaks J. Puhk.

Laupäewal pidasid wälisriikide konsulid Tallinnas oma koosolekut, kus waliti konsulaarkorpuse wanemaks Soome kindralkonsul J. Puhk. J. Puhk on juba 9 aastat pidanud konsuli ametit.

„Vossische'gi" rahul.

Berliinist, 27. aprillil. „Voss. Zeit." awaldab oma rahuldustunnet selle üle, et Eesti walitsus on wastu wõtnud Saksa ettepaneku, mille järgi endiste mõisnikkude tasuküsimus antakse wahekohtu komisjoni lahendada. See wana tüli, mis Eesti-Saksa suhteid ebajoodsalt mõjutanud, olewat põhimõttelikult nüüd lahendatud. Seesuguse lahenduswiisi üle wõidawat rõõmu tunda.

Teatawasti tungis „V. Z." Eestile endiste mõisate pärast korduwalt kallale.

Könekunst ja koosolekud.

Könelda pole kunst, kuid hästi könelda, s. o. oma mõtteid edasi anda selgelt, süstemaatiliselt, lühidalt, kuid siiski põhjalikult ja paljuütlevalt, see on suur kunst.

Öeldakse, et eestlased on „laulurahwas“, kuid ei saa öelda, et nad ka „könerahwas“ oleks. Könekunstis ületawad meid sakslased, wenelased, meie naabrid lätlasedki ja weel paljud teised rahwad üsna tunduwalt. On ju meilgi üksikuid häid könemehi, kuid keskmise kodaniku köneline wäljendus on üsna kobaw ja mõtetewool puine. See ei tähenda aga kaugeltki, et halb könemees oleks ühtlasi ka wilets mõtleja ning üldse kehwade waimuannetega inimene. Üsna sageli näeme, et suured mõtlejad ja kirjanikud on halwad könemehed.

Miks meil könеoskus üldiselt nii wähe arenenud, sellele on raske wastata. Wõibolla on see ehk osalt meie rahwa püüühiline iseäraldus. Kuid osalt on küll kaasa mõjunud meie minewik. Kus oli wõimalus „armsal maarahwal“ könet pidada selles mõttes, nagu meie könepidamist mõistame tänapäeval, s. t. kus keegi räägib suuremale rahwakogule. Kodune perekondlik ring kui ka kokkupuutumine lähemate naabritega külatänanval wõi mõisa wäljal ei pakkunud selleks peaaegu mingisuguseid wõimalusi. Ja pole siis ime, kui põlwest-põlwe waikides on könekunst wähe arenenud.

Iseseiswuse saabudes, mil meie üldine kultuuriline arenemine on edasi astunud penikoorma saabastega, millegipärast könekunsti edendamine on jäänud waeselapse ossa. See ei tähenda, et meil tänapäeval ei köneldaks, otse wastupidi: sõnu tehakse liigagi palju, igas külas on mitu „oraatorit“, kuid suur osa sellest könest on könekunsti seisukohalt, mille põhimõtteid tähistatud kirjutuse alul, allpool kriitikat. Räägitakse kawatult, wenitades ja puiselt ning wäga sageli peletatakse kuulajaskond just eemale, selle asemel, et teda köita ja sütitada.

Meil on harilik nähe, et pikema kõne jooksul peaaegu 50 protsenti kuulajaist enne kõne lõppu lahkub. Ei wõi öelda, et siin oleks süüdi igal juhul kuulajate loidus wõi ajapuudus, waid köneleja oma plaanita, üksluise ja weniwa könega läheb igawaks ja wäsitab kuulajad juba üsna warsti.

Paljude meie politika- ja kultuuritegelaste juures on lewinud mingisugune iselaadne wääraru saamine könest. Arwatakse end niisuureks autoriteediks ja oraatoriks, et ei wõeta waewaks könet lähemalt ette walmistada. otse wastupidi — kirjutatud könekonspektiga kateedrile minna, see oleks nagu atestatsioon waimlisest kehwusest. Sellepärast siis ükskõik ja kuidas see kõne wälja tuleb, küll rahwas juba kuulab, kui „mina“ kõnelen. On ju hea, kui könemees läbi saab ilma konspektita, kuid siis peab tal olema eriline kõneand ja selliseid „kuldsuid“ on meil wäga wähe. Sellest ei tule järeldada, nagu oleks rahwale könelemine ainult hea kõneanniga isikute monopol, otse wastupidi — igaüks õelgu, kui leiab enesel midagi öelda olewat, kuid tehku seda läbimõeldult ja kawakindlalt. Iga keskpärase könewõimega haritud inimene wõib oma könega kuulajaid köita, kui ta teeb seda kirjutuse alul nimetatud põhimõtteil ettewalmistatult ja arwestab kuulajaskonna waimlise niwooga, meeleoluga, ajaga jne.

Just wiimaste asjaolude arwestamine on wäga sageli meie könekoosolekute korraldajail jäänud kahesilma wahele wõi käsitatud hoopis wööriti. Kujukaks näiteks selle poolest olid möödunud pühapäeval Eesti Kirjanduse Seltsi könekoosolekul ettekantud köned. Mõlemad köned olid küll könelejate poolt põhjalikult ette walmistatud, kuid ei pääsenud kaugeltki nii mõjule kui tarwis. A. Oras, kes oma ettekande mõjulepääsu tahtis seega suurendada, et lühendas kõne kawa, jätis konspekti hoopis kõrwale ja rääkis peast, oli sellega sattunud wihma käest räästa alla. Kõne kujunes wäga katkeliseks ja kuulajaile jäi küsimusest hämar mulje. Teine könemees, A. Palm, andis küll oma teemist selge ja ülewaatliku pildi, kuid rohkete üksikasjade tõttu wenis kõne ja wäga paljud kuulajad ei jõudnud kõne lõppu ära oodata, waid lahkusid enne.

Eeltoodud juhu mainimisega ei ole tahetud neile könelejaile eriliselt etteheiteid teha, waid seda on nimetatud kui tüübilist wiga meie kõnekooslekute korraldamisel.

Eriti kultuurküsimusi käsitlewate könekoosolekute korraldajad ja neil koosolekuil könelejad wõtku arwesse, kui nad tahawad, et ettekandel oleks maksimaalne mõju: kuulajaskonda ei tohi wäsitada pika könega. On teataw aeg ½—¾ tundi, kus inimene kuulab täie innuga, peale selle hakkab waim wäsima ja kui weel edasi kuulata, siis tuleb juba end pingutada. Ja siis on könel hoopis wähem mõju kui ülaltähendatud ajawahemikul. Muidugi ei ole kõik inimesed ühesuguse wastuwõtte intensiwiteediga, üks wõib kauem kuulata, teine wähem, kuid wõib öelda päris kindlalt, et suuremale kogule räägitud kõne, kui see pole mitte mõnest wäga põnewast aktuaalsest küsimusest, ei tohiks milgi tingimusel kesta üle ¾ tunni, selle juures peab aga kõne olema hästi ette walmistatud ja hästi ettekantud.

On päewakorras mitu könet, siis peawad nad olema wõimalikult lühikesed, olgugi et könelejate waheldumine mõjub teatawal määral wärskendawalt.

Ning lõpuks weel mõned wähemad soowid: suuremale rahwahulgale rääkides püütagu hoiduda keerulistest üksikasjadest (wiga, mis sageli ette tuleb just meie akadeemiliste könemeeste juures), antagu ülewaade peajoontes. Üksikasjad teewad kõne asjatult pikaks ja ei lase wähema teadusliku silmaringiga isikul saada küsimusest ühtlast perspektiiwi.

Kui kõne paberilt ette loetakse, siis püütagu seda teha wõimalikult aeglaselt ja lauseid loogiliselt rõhutades, nagu seda tehakse harilikus kõnes. (Jälle nõue, mille wastu meil wäga palju patustatakse.) Könet paberilt lugedes ei tohiks milgi tingimusel jääda kuulajaile mulje, et see on maha loetud, wastasel korral läheb kõne mõjust wäga palju kaduma.

Kui neid nõudeid könekoosolekute korraldamisel arwestatakse, siis muutuwad koosolekud publikule hoopis meeldiwamateks ja nende mõju on hoopis suurem. Mõju küsimus on aga ühtlasi kõne elumõtte küsimus, sest tahab ju köneleja kuulajate juures mõjule pääseda ja neid weenda oma tõekspidamistes.

*

Eelöeldu käib peamiselt suurte könekoosolekute kohta, kuid ka wäiksematel koosolekutel ja nõupidamistel tuleks neid põhimõtteid rakendada. Siin on tüübiliseks weaks just kawa puudumine. Kuna nõupidamistel on wäga oluline, et nad oleks põhjalikult ettewalmistatud, s. t. keegi peaks kõne all olewa küsimuse läbi töötama ja koosolekule esitama ühes teatawate seisukohtadega, mille kohta siis sõna wõetakse, neid pooldatakse, täiendatakse wõi koguni eitatakse ja seatakse üles uued. Wastasel korral, s. t. kui koosolek pole ette walmistatud ja kokkutulijaile pole midagi konkreetset esitada, walguwad sõnawõtud laiali ja koosoleku tulemused on kehwad. Meil armastatakse nagu uhkustada, kui koosolek kestab 5—6 tundi, sageli öö läbi. Kuid seda ei tule üldsegi wooruseks pidada, kui koosolek on hästi pikk. Nagu kogemused näidanud, ei tähenda koosoleku pikkus alati sugugi sisukust. Peale muu pidagu nõupidamiste korraldajad meeles, kui palju aega läheb kasutult kaotsi weniwate koosolekute tõttu ja sellisest nõupidamistest osawõtjail on aeg harilikult kallis, sest ootawad muud ülesanded.

Peetagu ka meeles, kui lühike, sisukas koosolek osawõtjaid köidab, siis weniw ja laialiwalguw koosolek peletab eemale. Üht tundide kaupa weniwat koosolekut kaasa teha on sageli päris sunnitöö.

Teiseks laialiwalgumise põhjuseks on peale koosoleku ettewalmistamatuse weel mõtete korrutamine läbirääkimistel. Mis üks ütleb, seda sageli peawad kümme oma pühaks kohuseks tingimata korrata, et kinnitada oma solidaarsust könelejaga. See on mõttetu ajawiitmine. Kui kellelgi midagi u u t öelda ei ole, siis parem waikigu, oma „solidaarsust“ wõib ta näidata teatawa ettepaneku hääletamisel.

Asjatu korrutamise ärahoidmisel on koosoleku juhatajal palju teha, kes peaks hoolega selle üle walwama, et kümme inimest ühte ja sedasama ei könelеks.

Lühidalt, selgelt ja sisukalt, see olgu iga koosoleku wõi nõupidamise korraldajate põhimõtteks. Siis on koosolekud huwitawad, ei koorma kedagi ega wiida asjatult aega ja neist wõetakse osa heameelega.

Uued moelehed
Modenschau nr. 221
Record nr. 126
„Postimehe“ raamatukpl.
Tartus, Suurturg 16.

Saksa tolliwaimustus jahtub

Schiele kõrged wõitollid walitsuses wähemuses, nõutakse isegi wiljatollide alandamist.

Maades, kes huwitatud Saksa turust oma põllumajanduse saadustele, jälgitakse põnewalt, mis sihis areneb toiduainete tollide tõstmise kawatsus Saksamaal. Nagu teada, on Saksa toitlusminister Schiele eestwõitlejaks wõllumajanduse ringkondadele, kes Saksamaal nõuawad põllumajanduse saadustele kõrgemaid sissewee tolle kui abinõu põllumajanduse kriisi pehmendamiseks. Dr. Schiele on Saksa walitsusele esitanud kawa, mille põhjal tuleks tunduwalt tõsta tolle esijoones wõi, liha, kaunwiljade ja elusloomade sissewoolt. Tollikõrgendused oleks õige tunduwad — 50 marga asemel 80 marka dopeltzentneri pealt, nii et uus wõitoll oleks 40 pfennigit naelalt.

Nagu Berliini lehed nüüd teatawad, on Schiele kawale Saksa walitsuses osaks saanud õige jahe wastuwõtt. Walitsuse enamus on neil päewil asunud seisukohale, et Schiele nõudmised on liialdatud ja hädaohtlikud. Wiimast esiteks sellepärast, et nende täitmine wõiks tuua elukalliduse tõusu ja nurja ajada Saksa walitsuse kawa tööpalkade wähendamiseks ja sel teel tööstuse elustamise. Teiseks on mõju awaldanud protestiliikumine, mida Saksa tollikõrgendused on juba tekitanud wälismail. Näiteks on Daani juba ametlikult protesti awaldanud wõitollide tõstmise wastu ja ähwardanud wastuabinõudega.

Teiselt poolt käidawat Saksa walitsuses isegi dr. Schielele peale, et osaliselt alandataks terawilja tolle, kuna Saksa turul andwat end tunda wiljapuudus. Wiimane awaldus neil päewil leiwahindade kerkimises, mis sünnitas suurt ärewust. Toitlusminister olewat aga

Dr. Schiele,
tollikõrgenduste apostel Saksa walitsuses. Ta on wastasrinna poolt juba ristitud nimega „Butterschiele“.

tollide alandamise wastu, waid töötawat tarbekorral leida „teisi abinõusid odawa wilja piratud sissewoolks.“

Kuuldawasti on lahkuminekud tollide ümber nii tõsised, et Saksa walitsuse juht tahab pöörduda erakondade esitajate poole, pärides nende seisukohta. Igatahes leiab kinnitust neil päewil awaldatud arwamine, et wõitollide tõstmise küsimus Saksa walitsuses seekord weel lõplikule otsustamiscle ei wõinud tulla.

Wene piiril walmistatakse 1. mai wastu.

Nõuk. Wene piiriwalwe wõimud teewad juba ettewalmistusi 1. mai wastuwõtuks. Komarowka ülesõidukohal on maha wõetud wanad postid ja uued üles seatud. Postid on kaunistatud kuuseokstega ja punaste lippudega. Püstitatawale auwärawale seatakse uus lööklause kodanluse kohta. Samuti uuendatakse ta Koboljaki küla kohal Kingissepa maanteel olew piiriwäraw, kus korraldatakse tawaline kontsertmiiting kodanluse sarjamiseks, milleks sõitwat kohale Kingissepast pasunakoor ja könemehed.

1. mai puhul kawatsesid Narwa ametiühisuse mehed korraldada suurema kontsert-miitingu E. S. „Ilmarise“ ruumes. Prefekt ei annud aga luba koosoleku pidamiseks.

Rakwere „Kolgata“.

Paljastati mülgas.

Rakweres, raudteejaama taga, Rodewälja mõisa maa peal asuwas üksikus majas elutsewa T. perekonna kohta oli politsei andmeid, et seal tihti salaja wiinaga kaubeldakse ja et seal lõbunaiste kohtamiskoht on. Et maja kaitsewäe kasarmute piirkonnas asub, siis tekkis tihti joobnud sõdurite ja T. perekonna wahel lahkhelisid ja kakelusi. Mõni päew tagasi pandi majas T. korteris läbiotsimine toime, kusjuures selgus, et seal suurepärane mülgas asub ja isegi „Kolgata“ nime all teatud kuulsuse saanud. Emand T. ise müüb külalistele wiina, kuna tema juures elutsewad 4 tütart ja awalik naine K. ning teine, kes „Surma“ nime all tuntud. T. peale tehti wastaw protokoll, mille üle nüüd tal kohtus tuleb aru anda.

PERLOFF
CEYLONI
TEE
№ 9
PEENAROOMILINE JA MAITSEV

Tulge kõik E. Olümpia Komitee **loteriiloosimisele.** Loosimise paik ja aadress loteriipiletil. Pileteid loteriiloosimise kohal enam ei müüda, seepär. rutake nende omandamisega

Täna ei tohi unustada, et ainult homme kella 2-ni müüakse Tallinnas E. Olümpia Komitee loteriitähti, kui neid jätkub

Põgenemine Kremlist.

Sven Adeloni romaan.

Tõlkinud M. P. 17

„Ei ole mingit kasu ägedusest, Sorin,“ ütles ta, „saatus on tugewam kui inimesed. Sina ja mina ja Warag oleme waid kiwid suures mängus.“

Waragi sõnad olid wastuwaidlematult kinnitanud tolle kirja sisu tshekast, mis teatas Wera surmast. Kuid mul oli tunne, nagu minu meeleheide ja kättemaksujanu oleksid kadunud. Oli järele jäänud waid suur tühjus.

Jäin weel ligikaudu kaheks nädalaks Silberschwangi juure. See aeg peegeldub minu mälus waid ähmaselt. Päewad möödusid tühjalt ja sisutult, ja esmakordselt oma elus ma olin täiesti tegewusteta, täiesti tuim. Ma ei mõelnud üldse enam oma seisukorra ohtlikusele, ja kartsin, et olen koguni unustanud, kui suurt ohtu minu kohalwiibimine tähendas Silberschwangile. Nimelt kui teemandikauplejat oli teda eriliselt tülitatud läbiotsimistega. Wiimase kuu jooksul ta oli jätetud rahule, kuid kui tsheka sõdurid teda külastasid weel kord ja leidsid minu, siis ei olnud ka minu peremehe elu palju wäärt.

Ent sellest ma ei mõelnud kauem. Minu jaoks ei olnud enam ei olewikku weel wähem tulewikku. Elasin waid minewikus. Minule see oli waid loobumus ja mälestus. Sel määral suudan leida inimestes ehk isekaid lapsi.

Silberschwang pidigi olema mind kohelnud kui wäikest last. Ta jättis mu täiesti rahule. Ma ei tea, kas oleme noil nädalail könelnud midagi muud kui seda, mis majakaaslaste wahel on endastmõistetaw.

Peale Marusja ja Silberschwangi teadis minu põgenemisest tshekast waid minu ema.

Muidu minu sõpradest polnud keegi pühendatud asjasse.

Silberschwangi korter oli päew läbi Punase Risti kasutada. See õieti oli waid wormiküsimus, mis pidi Nõukogude wõimudel takistama maja wõõrandamist. Alates kella seitsmest õhtul olime korteris ainult kahekesi. Minu ema külastas mind ettewaatuse pärast ainult üks kord. Muide ma ei näinud selle aja jooksul peale Silberschwangi ühtki inimhinge.

Õhtu õhtu järele istusime oma toas tee ja sigarettide juures, kuni Silberschwang pakkis oma raamatud kokku ja soowis mulle head ööd.

Ühel õhtul ta katkestas järsku waikuse ja teatas mulle, et ta on jõudnud ühele otsusele.

Ta tahtis Wenemaalt lahkuda.

Ta ainus poeg Leiba oli nüüd Helsingis. Mõned päewad pärast minu arreteerimist oli tal õnnestunud pääseda üle piiri. Selle, mis Silberschwangi warandusest oli jäänud weel järele, oli Jarnowitzki salaja toimetanud üle piiri. Midagi ei hoidnud teda enam Moskwas. Kui ta oli jäänud nii kauaks, siis see oli wiibinud ta wäljasõiduloa pärast. Kuid nüüd Jarnowitzki tahtis ta oma lennukis wiia Soomemaale. Sama juhust ohwitser tahtis kasutada enda põgenemiseks. Ta oli sepitsenud kawa, mis pidi talle wõimaldama kaasa wõtta samuti oma naist. Selle kawa üksikasjust pidi Silberschwang teate saama alles Petrogradis.

Ta arwas, et lennukis leiduks platsi ka minu jaoks.

„Reisiraha ja kapitali uueks alustuseks te saate minult,“ ütles Silberschwang wäärikusega. „Mul on suur aukartus teie tubliduse ees ja pean laenu teile suurepäraseks kapitalimahutamise wõimaluseks. Kuid,“ lisandas ta mõtlikult, wõibolla olete rikkam kui mina, wõibolla on teie teemandid ikka weel wanal kohal puutumatult parkettpõranda all.“

„Teie arwate, et peaksin nad tooma ära?“

Trotslik sära wälgatas Silberschwangi silmades.

„Meie, juudid, ei taotse endid oma waranduse juurest ära peletada lasta,“ ütles ta rahulikult.

Pidin sellel silmapilgul mõtlema sellest, et ta isa Kiiewis ühel juutidepogrommil oli saanud otsa, kuna ta keeldus oma rahakapi wõtit andmast ta kauplust rünnanud rahwarämpsule.

„Teie küll ei kuulu meie rahwa hulka,“ lisandas Silberschwang, „kuid ma olen teie julgust ja tugewat tahet hindama õppinud.“

„Hüwa,“ sõnusin, „kui teemandid on ikka alles seal, kuhu mina nad peitsin, siis ma toon nad ära.“

Mäletan weel praegu seda imelist wabastawat tunnet, kui wiimaks jälle otsustasin teotseda.

Sissemurd.

Kambri, kus waremini elas Wera ja mina, oli kolinud keegi punawäelane naise ja lapsega. Silberschwang muretses mulle selle teate. Hommikul pärast meie könelust teemantidest, ta oli asunud teele nii endisesse korterisse. Alul ta oli oodanud tänawal. Warsti nägi ta Tatjanat minewat wälja ja helistas peagi teenijateruumi kõrwalukkel.

Wõluw wäike, umbes seitsmeaastane tütarlaps, awas ukse. Kõigepealt küsis Silberschwang usalduse mõttes Tatjanat. Siis ta alustas osawasti wäikese preiliga juttu. Tema ja ta wanemad elasid nüüd meie endistes tubades. Silberschwang oli weendunud, et ta oli endast jätnud wäga usalduswäärse mulje ja mõtles juba oma uut sõbratari paluda, kas ta tohiks oodata esikus. Ta tahtis kasutada juhust, et ette wõtta põhjalikumat läbiotsimist. Kuid just siis tuli tütarlapse ema õuest sisse. Ta waatles wõõrast meest kõõrdi ja umbusklikult. Silberschwang küsis kähku weel kord Tatjanat ja pöördus siis ettewaatlikult tagasi.

Niisugune oli ta wäikese luurekäigu tulemus. Pärast seda kui olime sellest hiljem könelenud weel, leppisime kokku ühes kawatsuses.

Tahaksin siin weel kord meele tuletada, et teemandid ja teised kalliskiwid wiimasel õhtul enne minu wangistamist olid pandud kahte pitseeritud pakikesse ja asetatud eriliselt üle piiri wiimiseks walmistatud käsikohwri kahekordse põhja wahele.

Kohwer ühes teemantitega peideti seepeale põranda salaauku, kacti pealt lahtise parketitahwliga ja peale selle waibaga.

Seda paika pidi kasutatama ainult üheks ööks, kuna olin wõtnud teemandid oma õigest pelgupaigast telliskiwiahjust wälja, silmas pidades eelseiswat reisi. Ei mina ega Silberschwang ei uskunud, et tshekasõdurid, kes pärast minu arreteerimist läbi tuhnisid kogu kambri, oleks saanud petta lihtsa salaauguga põrandas. Ei me hellitanud sellepärast kuigi suuri lootusi, leida teemante oma endisest kohast. Aga kui on tegemist miljondollarlise waranduse, ei jäeta muidugi ühtki wõimalust kasutamata.

Elu asetab mõnikord ootamatuid ülesandeid. Nüüd pidin ma sisse tungima oma enda maija ja nagu waras kõrwaldama oma waranduse ehk tegema kindlaks, kas selle on röövinud teised juba enne mind. Niisugusel juhul ei oleks jäänud järele muud kui waikides ja tühjade kätega minna minema, ilma et oleksin julgenud piiksatadagi.

Ülesanne polnud kerge. Et sisse pääseda teenijate ukse kaudu, pidin haukima kõigepealt wõtme. Minu oma olid tshekistid ära wõtnud.

Kui oleksin tahtnud pääseda läbi peasissekäigu, oleksin pidanud läbistama esiku, ööd kui päewa seisis walwel sõjakomissariaadi walwepost.

Eelistasin katset teha päisipäewal ja läbi minna esikust.

Samal pärastlõunal kella nelja paiku astus keegi wäheldane, tõmmu mees esikusse. Ta kandis karwamütsi, nahkjoppi ja läikiwaid lakkaapaid.

Tol ajal oli niisugune ülikond kindlaks tunnismärgiks, et tema kandja on enamlane. Autojuhijopp oli teatawal määral wälisteks märgiks, et rewolutsioonilised sõdametunnistused on kõige paremas korras.

Sisetungija oli nähtawasti mõne Nõukogude ametiasutuse käskjalg. Ta andis esikus walwurile suure ümbriku, millel oli masinalkirjutatud sõjaministeeriumi pealkiri. Seejuures ta oma raskete säärikutega sõtkus käratsedes ja uhkelt kiwipõrandat.

Pärast seda kui ta oli edasi annud kirja ja selle wastuwõtu üle raswasesse kwiitungiraamatusse saanud allkirja, pöördus nahkjopiga mees ümber ja sammus nuesti wäljakäigu poole.

Ukse juures ta jäi wiiwuks peatuma, et juhu panna sigaretti. Samal ajal astusid tast mööda mõned ametnikud, nii et walwuri pilgud olid juhitud käiskjalalt mõneks sekundiks kõrwale, ja käiskjalg wõis äkki kuulmatult ja märkamatult astuda maja pahempoolse otsa esikusse.

Keegi ei märganud seda ja keegi ei tunnud selles säärikutega mehes ära maja peremeest, — kahwatut, rahulikku härra Sorinit, kes selles majas, mis kord olnud tema omandus, wiimaseil aastail oli harjunud ümber liikuma nagu wari.

Nii ruttu ja kära tegemata kui wõimalik, läbistasin pika, poolpimeda esiku ja astusin muusikatuppa.

See oli tühi.

Läksin nurka lebamissohwa juure ja tõmbasin säärikud jalast maha. Panin ruttu paksud kummisaapad otsa. Säärikud ja raswase kwiitungiraamatu wiskasin diiwani alla. Ise peitsin enda selle taha. Olin tükk aega täiesti waikselt.

Wäljas kõrwaltänawal ootas Feodor hobusega ja saaniga.

Feodor, Silberschwang ja mina olime maja silmas pidanud mitu tundi, ja nägime lõpuks, kuidas proua, kes elas nüüd Wera ja minu toas, oma wäikese tütrega tuli wälja.

(Järgneb.)

Komintern teeb musta äri.

Uusi paljastusi töösturlikust salakuulamisest.

Frankfurtist, 27. aprillil. Hiljuti paljastatud töösturspionaaſ, mis ſündis ilmſelt Nõukogude Wenemaa kajuks, tuleb awaliſuks ikka laiemas ulatuses. Frankenthali kohtu-uurija poolt koostatud uurimismaterjalist selgub, et kommunistlikude ametiühisuste salakuulamine saksa wärwitööstuses on olnud palju hädaohtlikum ja sanuti tulemusterikkam, kui seda alguses aimata wõis. Tiheda salakuulajate wõrgu paljastamine eriti keemiatööstuse alal leiab täiel määral ametlikku kinnitamist. Ei ole enam kahtlusi rewolutsioonilisteſse ametiühisustesse kuuluwate salakuulajate ja Moskwa kommunistliku internatsionaali wahel olnud ühendustes. Wabrikutest lahtilastud ja wangistatud tööliste juurest leitti nimekirjaſid ja kindlaid ülesannete ettekirjutusi, mis nõudsid eriti andmeid uute wärwainete walmistamise kohta. Samuti on tähtjaks peetud teateid nende produktide kohta, milled kohta praegu olid käimas eriti kulukad ja wäärtuslikud katsed. Ülesannete hulka kuulusid ka patenteeritud tänawaehituse ja willa-wärwiainete walmistamise retseptide kättesaamine. Ühe keemiatööstuses eriti tähtsa ame kohta olid päris üksikasjalised küsimused esitatud. Salakuulamine oli nõnda sisse seatud, et igast osakonnast kättesaadud üksikasjakeste najal wõis asjatundja terwe produktsiooni käigu mõsaiigi kujuliselt ülesse ehitada. Nagu selgub, ei ole spionid oma tegewuses piirdunud ainult wärwitööstusega, waid salakuulamist on teostatud ka teistes Saksa töös-tustes.

Üks peajuudlastest — Dienstbach on nüüd juba salgamisest loobunud. Ta andis oma tegewusest üksikasjalikuma ülestunnistuse, nimetades ka oma 25 „kaastöölise" nimed, kellede käest ta oli saanud wabrikusaladuste üksikasju teada. Oja ülesantud wabrikutöölisi ja ametnikke Nõchstist, Frankfurtist, Kölnist ja Ruhrimaalt, on aegiasti põgenema pääsenud. Ülestunnistuste järele on oodata, et ka teised peasüüdlased salgamisest loobuwad.

Wõimude poolt wangistatute seas on ka Arwatakse, et töösturspionaaſist osawõtjaid üks Kölni Homboldti mootoritehase inseneer. weelgi selgub ja on oodata uusi wangistusi.

Bulgaaria uus peaminister.

Bulgaarias saab nähtawasti nuuks walitsuse juhiks endine pea- ja haridusministri kohal olnud riigimees Tsankow. Kuningas Boris tegi temale pärast nõupidamisi politiliste erakondade esitajatega ülesandeks uue walitsuse kujundamise.

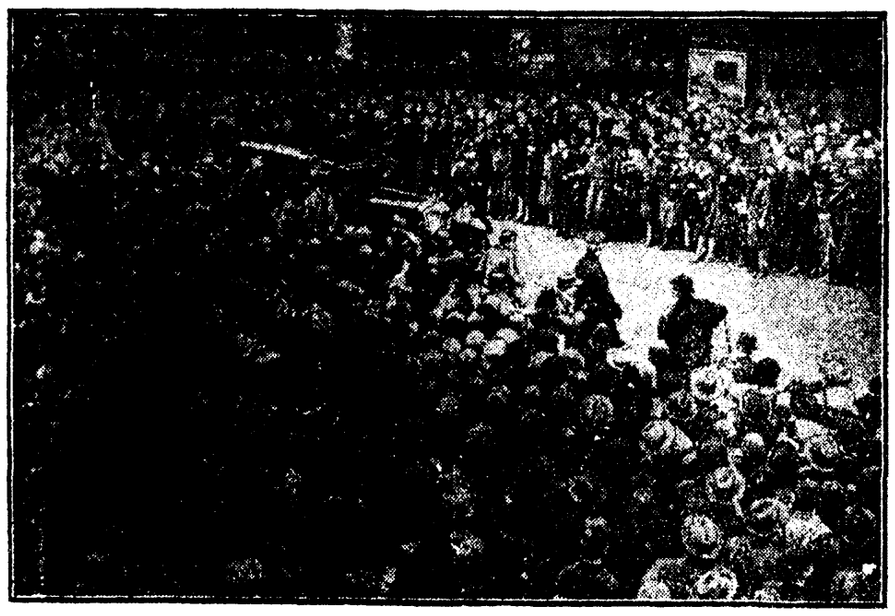

London wõtab endist kuningat wastu.

Endise Hispaania kuningas Alfonso saabumine Londoni meelitas kokku mitmetuhandelise rahwahulga, kes Inglise kuningakojale lähedalseiswat troonilt taganenud kuningat tormiliste meeleawaldustega tervitas. Hispaania endine kuninganna Ena on inglise printsess.

Walga „Koidu" endine ärijuht wangi.

Möödunud aasta kewadel andis Koortüla Kõrwe-Antsu talu omanik K. Treu tollekordsele Walga Ühispanga juhatuse liikmele ja „Koidu" ärijuhi Lasmani kätte ühe 50.000 l. suuruse wekſli diskonteerimiseks. Mees ei diskonteerinud wekslit ega annud ka raha Treule. Möödunud jügisel aga, kui Lasmanil tuli ilmsiks „Koidu" äris puudujääke, esitas Lasmani naine wekſli järele Treule nõudmise. Kohtu teel pandi nõudmine seisma ja tõsteti süüdistus Lasmani wastu. Laupäewal mõisteti Lasman Tartu-Wõru rahukogu wäljasõidu istangul 4 kuuks wangi.

Saartega algab laewaühendus.

Kuni wiimse ajani on ühendust saarte wahel peetud weel regedega. Alles üleeile sõitsid mõned üle wäina regedel Muhumaale. Kuid nüüd on jää liikumist oodata lähematel päewadel. Täna sõitis jäälõhkuja „Tarjuja" wälja, et rajada renni Rohukülä-Eltermaa ja Wirtsu-Kuiwastu waheliſtel liinidel. Pärast seda saawad laewad läbi juba omal jõul.

Põhiseaduse muutmise küsimus riigikogu juhatuses.

Teatawasti tegi hiljuti wabadusõjalaste kongress otsuse, esineda põhiseaduse muutmise kawaga riigikogule. Hiljem andsid wabadusõjalased kongressi esitajad Larka ja Sirk kongressi otsuse riigikogule edasi. Riigikogu juhatuse koosolekul tuli see küsimus arutusele. Kõneluſed selle küsimuse üle kandsid informatsioonilist laadi ja ilmet, mingisuguist otsust ei tehtud. Juhatus lükkas selle küsimuse otsustamise järgmisele koosolekule edasi.

Piiril tabati 2 meest.

Möödunud pühapäewal tabas piiriwalwe Narwa taga Nõuk. Wene piiril 2 isikut, kes tahtsid Eesti poolt põgeneda üle piiri Wenemaale. Isikud wõeti wahi alla. Nagu kuuleme, on üks kinniwõetuist pärit Järwamaalt, teine Harjumaalt.

Kahekordsed wagunid loomade weoks.

Rewisjoni liit on põllutööministrile esitanud märgukirja, milles tähelepanu juhitakse sellele, et tarwilikud oleksid alalised loomalaadad linnades. Samuti palutakse leida wõimalusi kahekordsete wagunite käimapanekuks loomade weoks, mis wõimaldaks weokulusid tunduwalt wähendada.

Põllutööministri tähelepanu juhitakse ka sellele, et praegune olukord, kus iga inimesele ilma wähemagi kutseliſe ettewalmistuseta lubatakse lihakoubanduse alal tegutsema hakata, pole õige.

Hinnaalandus sportlastele.

Uue reisijateweo tariifi järele antakse sportliste organisatsioonide liikmetele wõistlustele sõidul 30 proc. hinnaalandust, kui sõitjaid ei ole alla 10.

Terroristid Poolas.

Warssawist, 27. aprillil. Pühapäewa öösl wiskas Podbrodi jaamas keegi terrorist käsikranaadi waksali ooteruumi. Plahwatusel läi surma wedurijuht, kes ööalt parajasti tahtis läbi minna. Mõni sekund hiljem wisati aknast sisse teine pomm, mis plahwatades süütas suurt kahju. Õnneks ei olnud ooteruumis teisi inimesi. Reisijate keskel tekkis suur paanika, sest oodati uusi plahwatusi. Pommi wiskajaid ei ole tabatud.

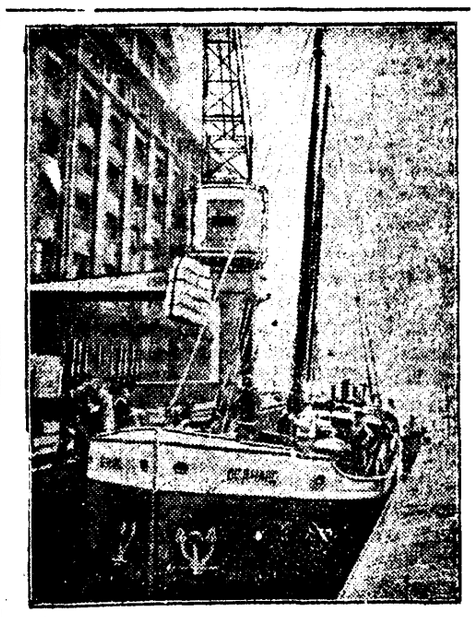

Mootorlaewal Kopenhaagenist Berliini.

Neil päewil jõudis Berliini läänesadamasse 250-tonnine mootorlaew „Gerhard" Kopenhaagenist. See on esimene kord, mil kaupasid Kopenhaagenist Berliini on toodud ilma ümberlaadimisteta otseühendusega mootorlaewal. „Gerhardil" kulus reisiks 60 tundi.

Standart Industrial Trusti esitaja saabub.

Standart Industrial Trust Londonis, kellele wabariigi walitsus andis optsiooni eesti weejõudude uurimiseks, on seni teatawasti näidanud passiiwsust küsimuse wastu, kuna ta ei ole oma kawatsustest lähemaid teateid annud. Kuna aga neil päewil lõpeb 2-kuune tähtaeg, mille jooksul trust pidi oma esindaja Tallinna saatma wabariigi walitsusega lähemateks läbirääkimisteks, siis on trust asja nähtawasti hakanud liigutama. Eile saabus majandusministeeriumile telegramm, milles on öeldud, et trusti esindaja Wasiades juba Londonist wälja sõitnud ja on teel Tallinna, kus tema astub optsiooniga seotud küsimustes läbirääkimisse walitsusega. Praegu ei ole weel teada, millal trusti esindaja Tallinna jõuab, kuid silmas pidades, et ta Londonist on juba wälja sõitnud, wõib teda oodata kõige lähemal ajal.

Riigikogu koosolek.

peetakse täna kell 5 p. l. Päewakorras on 3. lugemisel seaduseelnõud, mis eelmisel koosolekul olid 2. lugemisel.

Rannasõidu laewadelt nõutakse teedekapitali maksu.

Praegu on maksew kord, et rannasõidu laewnikkudelt nõutakse äritunnistusi ja nõutakse laewade pealt maanteede maksu. Äritunnistusi nõutakse seepärast, et laewnikud ostawad kokku kaupu teise paiga wiimiseks. Wene ajal maksid laewad ainult sadamamakse ja lipupatendi eest, mis andis laewadele õiguse kaupade wedamiseks ka omal arwel, eriti tandadest puid ja kartuleid. Nüüd wõiwad soome laewad meie rannas osta wabalt kartuleid ja wedada Soome, ilma et maksu wõetaks. Meie omad rannasõidu laewad peawad lunastama äritunnistused ja maksma maanteede maksu. Sel põhjusel on pööratud teedeministeeriumini poole palwega, et meie rannasõidu laewade olukorda kergendada sellega, et neilt neid üle jõu käiwaid makse ei wõetaks. Ka juhitakse tähelepanu maanteede maksu wõtmiseie laewadelt seepärast, et see on ülekohus, sest laewad maksawad juba makse meeteede heaks.

Pärnus põlesid linaaidad

Eismaspäewa hommikul kell 5 süütisid Pärnu põlema Jannseni tänawal asuwad W. Achtmanni linaaidad. Tuld märgates alarmeeriti kohe tuletõrje, kuid see ei saanud kiiresti kohale, sest linnaosi ühendaw nahksild oli pealt ära ja ülesõiduks tarwitati aeglast lotja. Kohale jõudes tuli aitadest wälja paksu suitsu ja tuld. Suudeti päästa wäike osa linapuntraid, kuna suurem osa tules hukkus, või weest rikutud sai. Ait põles poolenii maha. Linad olid kindlustatud 1 milj. sendi eest. Tulekahju põhjuste kohta on alustatud walju juurdlust.

Jalanõude töösturid otsiwad kaitset „Bata" wastu.

Praegu on Läti saeimas arutusel seaduseelnõu, millega tahetakse teha takistusi „Bata" jalanõude sissetungimise wastu läti turule. See läti seaduseelnõu keelab jalanõude sissewedu, mille walmistamiseks on tarwitatud naha asemeid. Nüüd on ka meie nahatööstusurid wõtnud üles küsimuse, et ka meil keelatakse ära asecinetest walmistatud jalanõude sissewedu, kuna selles nähakse tõsist hädaohtu meie jalanõude tööstusele, mis juba selleta surutatab turu puuduse all.

Töösturid on sel puhul esitanud majandusministeeriumile märgukirja, paludes ka kaub.-tööstuskoja toetust. Kuuldawasti olewat Rootsis, Hollandis ja Inglismaal tehtud samalaadilisi takistusi asecinetest walmistatud jalanõude sissewoks. Kaub.-tööstuskoja suurtööstuse sektsioon otsustas nahatööstusrite palwet omalt poolt toetada.

Jutlustajad, könelejad ja Laul jad proowige üleilma kuulsad PASTILLES VALDA Saadawal kõikides apteekides.

Kui müüme sõiduki VASTUTAME ka selle eest

Meie kontrollime autot tasuta esimeste 750, 1500 ja 2500 kilomeetrite järele. Asjatundlik hooldeteenistus sõidu esimestel aegadel lisandab sõiduki iga ja vastupidavust.

Selle järele võite hooletult sõita oma autoga kümneid ja kümneid tuhandeid kilomeetreid.

Ja kui midagi juhtukski — odavalu, piiramatuks ajaks tagatud Ford-tagavaraosi on meil tälelik ladu.

Samuti meie erimasinad ja asjatundlikud spetsialistid panevad lühemate või pikemate vaheaegade järele auto jällegi hiilgevormi.

Tasuta proovisõit. Demonstratsioon igal ajal. Helistage, kirjutage või astuge ise vaatama.

Igakülgne Ford-hooldeteenistus. Soodus Ford-maksusüsteem.

A/S. A. Rosenwald & Co.

Tartu, Suur Turg 8.

Tartu keskkoolide koondamiskawa

jääb maksma linna ja maa haridusnõukogu poolt soowitatud kujul, ainult realgümn. humanitaarharu kaotatakse.

Pühapäewal olid Tartus haridusminister J. Piiskar ja riigi kooliwalitsuse dir. P. Mägraken, kellel ühes linna koolinõunika J. Langu, linna kooliwalitsuse juhataja J. Treumanni ja maa kooliwalitsuse juhataja D. Uigaga oli nõupidamine Tartu keskkoolide koondamiskawa asjus.

Nagu teada, oli haridusministeeriumi esialgne koondamiskawa linna ja maa haridusnõukogus arutusel ja haridusnõukogu soowis seal mõningaid muudatusi. Pühapäewaisel nõupidamisel selgus, et ministeeriumil haridusnõukogu poolt soowitatud muudatuste wastu linna tütarlaste gümn. ja kommertsgümnaasiumi osas midagi ei ole, küll aga jääb ministeerium seisukohale, et tehnika- ja reaalgümn. ühendamisel tuleb reaalgümn. humanitaarharu likwideerida, kuna haridusnõukogu soowis, et see alles jääks. Nõnda saaks siis reaalgümn. ja tehnika gümn. liitmisel ühendatud uus kool tehnika ja reaalharuga. Humanitaarharu likwideerimisega kaob 8 klassi. Reaalgümnaasiumi humanitaarharu likwideerimisel tehakse H. Treffneri gümnaasiumile tingimuseks, et see peale oma 50 a. juubeli möödumist astub awalikkude keskkoolide wõrku, kuna reaalgümn. humanitaarharu kaotamisel jääb wastaw haru ainult H. Treffneri gümnaasiumi.

Ülalnimetatud kawa hakatakse teostama tulewal jügisel. Kuna humanitaarharu korraga likwideerida ei ole wõimalik, siis jääb esialgu püsima paar wiimast klassi.

Nõupidamisel oli kõne all ka wene gümn., mis töötab poeste õpilaste arwuga. Koolis on 105 õpilast, see on pool tawalisest normist. Edaspidi annab ministeerium toetust ainult kolme klassi laiu, kuna muidu see kool liiga kalliks läheb.

„Ilmarewolutsiooni" loojad Lätis.

Seitsme kingsepp-meistri surm. — Surnud „ilmarewolutsiooni" ettewalmistajateks. — Wladimir Gaidarow ja Läti häälesilm. — Homöopaadid ajutawad „laialdase" ülikooli.

On üldiselt tuttaw jutt seitsmest rätsepast, kes läksid Türgi sõtta, kuid ka see ei ole igapäewane sensatsioon, kui sureb korraga seitse kingsepp-meistrit ja pealegi weel „wiinajurma". Säärane kurb lugu juhtus siiski ühe Riia kingsepp-meistrite salgaga. Nad tuliid kokku. Algas lõbus napsutamine, mille põhjustas soolleiwa toomine ühele meistrile, kes oli uude korterisse kolinud. Waewalt oli aga lõbus oleng lõppenud ja osawõtjad koju jõudnud, kui algas nende sõidutamine haigemajadesse, kus seitse kingsepp-meistrit üksteise järele surid. Astuti wiibimata samme saladuslise surmapõhjuse kindlakstegemiseks ja leiti, et kingsepmeistrid olid langenud denaturaadi ohwriks.

Kingsepp-meistrite massiline surm on denaturaadi küsimuse, mis ajutiselt nagu waibunud oli, uuesti päewakorrale toonud. Seni registreeriti küll ainult üksikuid surma- ja pimedaksjäämise juhuseid, kuid nendega ei arwestatud kuigi tõsiselt. Käesolew juhus nõuab aga walitsuselt denaturaadi küsimuses juba kindlamat kätt. Walitsus kawatsewat denaturaadi müügi asjus wälja anda täiendawaid määrusi ja denaturaadi müük usaldada apteekide kätte, kus ta paigutatawat „A. kappi", s. t. mürkide hulka. Et denaturaati joomiseks täiesti kõlbmatuks muuta, siis segatakse denaturaadile mingisugune segu juure.

*

Seni polnud igatahes weel selge, et ka surnuid saab „ilma-rewolutsiooni" ettewalmistamiseks ära kasutada. Seda katsuwad nüüd Läti sotsialistid tõestada ja seda mitte ainult Riias, kus neil n. n. „paganate surnuaed", waid ka prowintsis. Säärane „ilmarewolutsiooni" tegemise lugu surnutega juhtus ühe Mitawi ametiühisuslase matmisel. Lesk ei soowinud, et „seltsimehed" oma wõitluslaulude ja punaste lippudega wõtaks osa tema mehe matmisest ja wiis mehe laiba salamahti surnuaeda. Waiksest leinarongist wõtsid osa ainult lähemad omaksed. „Seltsimehed" kogusid kokku rahwamaija ja jäid sinna seniks ootama, kuni õpetaja waimulik talitus möödus, et siis alata oma „tõsist" talitust. Suur oli aga „seltsimeeste" imestus, kui nad surnuaiale jõudes leidsid eest wärske haua ja ei enam ühtegi matuselist. Otsekohe peeti ära koosolek, kus otsustati, et ei ole enam põhjust demonstreerimiseks, — puudub publikum. Nii jäi neil siis seekord „ilmarewolutsiooni" tegemine usklidu lese ettewõtlikkuse tagajärjel tegemata.

*

Läti oma helifilm! Kõlab wägagi meelitawalt. Miks kuulata Prantsuse, Inglise, Ameerika ja Saksa helifilme ja maksta nende eest aastas 800.000 latti? — Uute plaanidega ses asjas jõudis Riiga kinonäitleja, wenelane Wladimir Gaidarow, kes hakkab eelseid tegema Läti helifilmide walmistamiseks. Tema arwestuse järele ei lähe Läti helifilmid põrmugi rohkem maksma, kui praegu makseta wälismaalt sisseloodud filmide eest. Oper on juba wälisjõudude abil esmajärgulisels muudetud. Nüüd kinod ka. Ja nagu Gaidarow tõendab, olewat Läti maastik helifilmide jaoks nagu loodud, eriti weel praeguse juurwee ajal. Sellepärast tulewat looduse üleswõtetega kohe alguse teha, kuna ruumiwaateid wõiks mõnes Berliini studios teha. Helifilmide walmistamist pidawat riik ja seltskond toetama, sest lätikeelse kõnega helifilm ei olewat enam rahwuswaheline asi, waid juba rahwuslik.

„Organisationssekretariat d. i. s. Universität. Völkerbund Gebietes der Ostsee". — Säärase pika nimega organisatsioonilt saawad Läti ülikooli professorid ja teised wabaprofessiooni tegelased ringkirju ettepanekuid kohtade asjus. Ringkirjades teatatakse, et wälismaal awatakse sõhemal ajal laialdane ülikool, kuhu waja hulk õppejõude. Organisatsiooni esimehena on alla kirjutanud keegi prof. dr. Aleksander Weideman, abina Aleksander Marten ja sekretärina Paul Sils. Et aga ülikooli õppejõud ei wõtnud asja tõsiselt, siis asus prokuratuur ja politsei selle „laialdase" ülikooli küsimust selgitama. Seni on selgunud, et prof. dr. Weideman on Riia kooliõpetaja, kuid Marten ja Sils — homöopaadid. Tõsiasjaks peetakse siiski, et nimetatud „teaduslemehed" ei ole üksi selle „laialdase" ülikooli sepitsejad, waid et niidid ulatuwad kuhugi kaugemale.

Riias, 25. aprillil. **Rka.**

UUED PABEROSSID «BONZO» 20 tk. — 35 senti. PROOVIGE! PROOVIGE! TUBAKAVABRIK H. ANTON & KO

UUDIS MALEHARRASTAJAILE! Tasku- ja reisu- MALED Ilusam kingitus maleharrastajaile. „Postimehe" raamatukaupl. Tartus, Suurturg 16.

Uuendage aegsasti „Postimehe“ tellimist 1. maiks

1. MAIL 1931. A. on kohtu- ja siseministeeriumi admin. ala kirjastuse III. järgu võitude loosimine. Rutake kupongide saatmisega.

„Ülewõtmised“ Tallinnas.

P.-k. „Estonia“ ja kindlustuse keskseltsi aastakoosolekud.

P.-kogud löid asunikke.

Pühapäewal peeti „Estonia“ sinises saalis Tallinnas p.-k. „Estonia“ aastakoosolekut. Osawõtjaid oli ilmunud kohale õige rohkesti. Kuna aga wiimasel ajal piimasaaduste eksportööride wahel on käimas kõwa wõistlus ja „Estonia“ wastu mitmel pool nurinat kuulda, siis oli

ka koosolejate meeleolu õige ärew.

Koosolek kujunes õige hoogsaks juhatuse tegewuse arwustamiseks. Koosolekul üldse oli esindatud 117 piimaühingut 226 esindajaga.

Koosoleku awas nõukogu esimees Mats Laarmann, juhatusse waliti Martinson ja Tonkmann. Möödunud aasta tegewusaruande kandis ette juhatuse esimees kindral Laidoner.

Aruande puhul puhkesid ägedad waidlused.

Piimaühingute esindajad maalt nurisesid waljult, et kuna maal põllumees on äärmiselt raskes seisukorras hindade languse tõttu, siis ei ole lubataw, et keskühisuse juhatus otse lubamata wiisil laiutab piimaprodutseerijate kulul. Öeldi isegi, et 3 direktorit ei maksa pidada, kuid neid on tegelikult 4. Arwustati ka Oisu mõisa tegewust, mis iga aasta kahju annud.

Koosolek nõudis, et Oisu mõis likwideeritaks.

Nõuti ka aru selle kohta, miks „Estonia“ maksab või kg 2 senti wähem kui teised. „Estonia“ sissetulek piimasaaduste müügist on olnud 493.636 krooni, kuid aruandes ei olnud näidatud, palju „Estonia“ nende produktidest ise maksnud. Koosolejad awaldasid selle kohta suurt nurinat, et ei saa kahte summat kõrwutamata selgust, kui

palju tegelikult kulub wahetalituskuludeks.

Toodi ette, et või Tallinna toimetamise kulud on arwestatud wäga kallilt. Nende kulude järele selgub, et kõik või on tulnud kaugemalt kui Sõmerpalu jaam.

Kuna koosolekul puudutati terawalt „Estonia“ direktorite küsimust, siis wõttis sõna kindral Laidoner, et tema ei ole ennast „Estonia“ direktoriks pakkunud, waid teda on kutsutud. Tema wõib lahkuda, kui soowitakse.

Koosolejate poolt tehti ettepanek, et juhatuse kui ka ametnikkude tasu tuleb wähendada 25 protsent. Selle ettepaneku wastu protesteeris dir. Uritam, lubades selle ettepaneku läbimineku puhul „Estoniast“ lahkuda. Waidlused selle ettepaneku poolt ja wastu kestsid tükk aega ja paistis juba, et wõiwad tekkida lõhed. Wiimaks aga wõeti wastu

kompromiss-ettepanek, et administratsiooni üldkulusid tuleb wähendada 30 protsent.

30 protsent teeb wälja 61.100 kr. Selle järele wõeti eelarwe wastu 767.100 kr. suuruses. Juhatuse poolt esitatud eelarwe kawa oli aga tasakaalus 882.200 kr. Eelarwe juures wõeti wastu soowiawaldus, et järgmise aasta eelarwes juhatus näitab saaduste müügist saadud summa kõrwal ka summa, missuguse eest „Estonia“ ise saadused kokku on ostnud.

Juhatusele anti wolitus teha kinniswarale 50.000 kr. obligatsioon ja teha kinniswarade laenu 3 milj. krooni. Juhatusest wanuse tõttu wäljalangenud liige J. Toots waliti tagasi. Koosolek kestis 8 tundi.

•

Laupäewal peeti kindlustuse keskseltsi aastakoosolekut. Juba alul paistis silma, et osawõtt koosolekust on elawam, kui see seni on olnud. Koosoleku alul, kui asuti juhataja wallimisele, selgus juba nii mõndagi koosoleku iseloomust. Esitati kaks kandidaati juhataja kohale: rkl. Penno ja Harju maawalitsuse esimees Männik. Suure häälteenamusega waliti juhatajaks Männik, kuna Penno läbi kukutati. Torkas silma, et koosolekul põll.-kogude rühmitus esineb organiseeritult.

Juhatuse poolt ettekantud aruande puhul waidlusi ei tekkinud ja see kinnitati. Waidlused läksid aga lahti eelarwe juures. Koosolejate poolt toodi ette, et liidu juhatuse ja nõukogu palgad on liiga suured ja jätawad laiutamise mulje. Koosolek otsustas eelarwes ettenähtud juhatuse ja nõukogu tasu wähendada 50 protsendi, nimelt 6000 kr. asemel 3000 krooni.

Sellele järgnenud walimiste tulemused töid ka omaetse üllatuse: ennem oli juhatuse, nõukogu ja rewisjonikomisjoni walimise juures maksew põhimõte, et selles olekšid esitatud suuremad ühingud. Seekord aga koosolek nende põhimõtete järele ei käinud ja juhatusse, nõukogusse ning rewisjonikomisjoni waliti hulk uusi isikuid. Juhatusest langes wanuse tõttu wälja 2 liiget — Juu ja Strahn. Nende asemele waliti kindral J. Soots Tallinnast ja Nirk Tartust. Nõukogusse waliti Harju maawalitsuse esimees Männik, Wõrumaalt — Walttu, Aserist — Siim ja Tartust — Kaart. Rewisjonikomisjoni ja nõukogu kandidaatideks waliti hoopis uued inimesed.

•

Tähendatud peakoosolekud näitawad weel kord, missugune wõitlus on käimas p.-kogude ja ased. koondise wahel majanduslikkude ettewõtete pärast. Ased. koondus püüab terawalt arwustada p.-kogude poolt püstitatud ettewõtteid, et sellega nende juhtide usaldust kõigutada ja omi tegelasi asemele wiia. P.-k. „Estonia“ arwustamisega ei ole ased. koondus mitte kaugemale jõudnud, kui et saadi weidi kärpida „Estonia“ direktorite palkasid, kuigi direktorid ise sellele kategooriliselt wastu seisid.

Hoopis „puhtama töö“ on aga p.-kogud teinud kindlustuse keskseltsis. Seal on koosolek nõnda „ettewalmistatud“ olnud, et ased. koondise tegelased walimistel kõik kuiasti wähemuse jäid.

„Postimeest“ lugedes

kuulete kõik! Näete kõik uues walguses! Hakkate kõike hindama iseseiswalt

Kauba Panga 26. operatsiooni aasta.

Põhikapitali tõstmine 100.000 kr. wõrra.

Kauba Pank pidas 25. apr. 26. tegewusaasta peakoosolekut. Aktsiakapitalist 200.000 kr. oli koosolekul, mille juhatajaks waliti w. adw. O. Rütli, 143.950 krooni.

Tegewuse aruanne 1930. a. kohta kõlbeti ühel häälel heaks.

Äriseis 1. jaan. 1931. a. näitab tasakaalu 2.123.985,78 krooni, mis aktiwa poolel sisaldab muuseas: kassa 40.332,37 kr., diskonteeritud wekslid 1.075.712,47 kr., kontokorrent arwed wäärtpaberite ja wekslite kindlustusel 511.658,04 kr., liikumata warandus 204.223,41 kr.

Passiwa poolel seisab põhikapitali (200.000 kr.) kõrwal tagawarakapitali mitmesugusel kujul 148.000 kr.

1930. aasta puhaskasu 20.595,2 krooni jagatakse ühel häälel järgmiselt: põhikapitaliks 2.059,52 kr., diwidendideks 16.000 kr., nõukogule lisatasuks 445,76 kr. ja ametnikkudele lisatasuks 2090 kr.

1931. a. eelarwe wõeti wastu, milles on ette nähtud kulusid 230.500 kr., kulusid 210.273,35 kr., seega loodetaw puhaskasu 20.326,65 kr.

Kuna juhatuse walimisi ei ole, asuti nõukogu walimisele, kusjuures wanuse järele lahkunud J. Kuhhi ja J. Ratnik tagasi waliti, uuteks liikmeteks — Elmar Kiipus, Aug. Kook, Aug. Peedel, O. Rütli ja H. Silbergleich.

Koosolek otsustas ühel häälel põhikapitali suurendada 100.000 kr. wõrra uute aktsiate wäljaandmise teel. Juhatusele anti wolitus põhikirja wastawalt kinnitamiseks ja muutmise registreerimiseks.

Wõrdlemisi pika päewakorra juures kestis koosolek 1½ tundi, kandes kõigiti asjalikku ning üksmeelset ilmet. Panga 26. operatsiooniaasta on täiesti rahuldawalt lõppenud ja saadud puhaskasu aktsionäärideks wastuwõetaw. Huwitaw on seejuures ära tähendada, et panga bilansis ei figureeri ühtegi protesteeritud wekslit, kuna kahtlaste nõudmiste arwel on maha kustutatud 14.626,78 krooni.

Üldse panga juhtimine sarnases majanduslikus surutises nagu praegune, nõuab erilist tähelepanu oskust ja kohusetundlikkust. Finantseerimisel ettewaatlikkust silmas pidades on Kauba Pank, tänu oma juhtide kogemustele, suutnud oma tegewust stabiilsena hoida. Samal ajal on Kauba Pank alati püüdnud olla mõõdukaks wahemeheks hoiusummide omanikkude ja laenaja wahel, alandades oma laenuprotsente kawakindlalt, et kergendada tööstuse, kaubanduse ja põllumajanduse seisukorda ja krediiditarwiduse rahuldamist.

Proffessor Peeter Rammul †

Eile kella ½10 suri Tallinna konserwatooriumi muusikaprofessor Peeter Rammul. Kadunu kannatas juba pikemat aega südamesoonte lubjanemise all, mis temale ka surma tõi. Prof. Rammul oli 49 aastat wana.

Meil tõlgitakse lohakalt.

Tõlke kirjanduse küsimus Eesti Kirjanduse Seltsi koosolekul.

Eesti Kirjanduse Seltsi peakoosoleku lõnede osa oli seekord pühendatud tõlkekirjanduse käsitlemisele. A. Oras rääkis teemal „Mida meil tõlgitakse ja mida tuleks tõlkida“. Referent wäitis, et siin on mitu lähtekohta. Hariilasele, kes keeli waldab, on kättesaadaw wõõrkirjandus, kuna nendele, kes keeli ei walda wõi puudulikult waldawad, tuleks tõlkida teoseid, mis annaksid igakülgseid ülewaateid kultuurküsimusist. Suur tarwe on laste- ja noorsookirjanduse järgi, samuti populaarteadusliste teoste, ajalooliste romaanide, reisikirjelduste ja memuaaride järgi, mis annawad lugejale informatsiooni, kuid pakuwad ka elamusi — hariwad hinge. Tõlkida oleks meil nii paljugi.

A. Palm pikemas lõnes käsitles küsimust, „Kuidas meil tõlgitakse“. Referent leidis, et tõlkekirjandusega ei ole meil asjad korras, sest tõlgitakse hooletult ja asjatundmatult. Tõlkima ei pea igaüks. Tõlkija olgu ka hea stiilitundja, peale selle peab ta waldama põhjalikult eesti keelt ja seda keelt, millest tõlgib. Tuleks piirduda tõlkimisega ainult ühest wõõrkeelest ja selles siis põhjalikult spetsialiseeruda. Soowitaw oleks isegi autoritega piirduda, nende tööse süweneda, et nende mõtteilmale ja omapärausele lähemale pääseda.

Kõige paremateks tõlgeteks meil pidas referent neid, mis ilmunud Eesti Kirjanduse Seltsi wäljaandel. Meie paremad tõlkijad on Fr. Tuglas, G. Suits, Joh. Semper, A. Oras ja mõned teised. Ka tulewat meil tunduwalt tõlkijate tasu tõsta. See on praegu liiga wäike.

Ettekannetele järgnenud läbirääkimistel mag. J. Aawik rõhutas, et tõlkija peab huwi ja armastusega olema töö juures, tasu tõstmine üksi ei aita.

Eesti esiwõistlused murdmaa-jooksus.

Wõlkassi start Laulupeo pargis.

Esiwõistlustel tulid nii A kui ka B klassis meeskondadest wõitjaks Tartu Kalewi rühm A klassis kolme esimese koha wõi 6 punktiga ja B klassis esimese, kolmanda ja wiienda koha wõi 9 punktiga.

Wõimlejate wõimete paraad.

Eesti meistriteks K. Tippo, Kalme jr. ja prl. Rebane.

Eesti esiwõistlused wõimlemises peeti pühapäewa õhtul Tartus üliikooli wõimlas. Publikut oli kogunud üsna arwukalt ja seekord ka tunduw osa wanemaid spordihuwilisi, tuntud awalikke tegelasi, kellest terwe rida omal ajal olnud head wõimlejad. Wõistlejaid oli 10, kuna aga prl. O. Rebase esinemist tuli wõtta konkurentsi puudusel demonstratsioonina, waatamata sellele, et seda ka punktidega arwestati.

A klassis oli 6 esindajat: Tartu Kalewist K. Tippo ja H. Laas, Tallinna Kalewist Rechtlich, Nõmm ja Niimann ning Pärnu Terwisest Pais. Tihedam konkurents esikoha pärast oli käimas K. Tippo ja Rechtlichi wahel. Kuni wiimase numbrini, köieronimiseni, oli poole punktiga ees tallinlane, kuid jäi siis lõpuks 1¼ punkti järele. Mõlemate esinemised olid õhtu paremaid. Rechtlich oli tunduwalt parem wabaharjutustes ja roobaspuiel, kuna Tippo hiilgas oma paremusega langil, hobusel ja köieronimises. Meistriks oma omandas K. Tippo 95 punktiga, teiseks jäi Rechtlich 93,75 p., kolmas H. Laas — 88,75 p., neljas Nõmm 78,75 p., wiies Pais 75,75 p., kuues Niimann 74,5 p.

B klassis, kus esinesid alla 20-aastased, wõistles neli meest. Kaks Tallinna kalewlast: Kalme ja Stuppel ning kaks Tartu kalewlast: Siiling ja Jürgens. Märksa paremalt teistest esines Kalme, kes 86 punktiga saawutas meistritiitli, teiseks tuli Stuppel — 80,25 p., kolmandaks Siiling — 77,75 p., neljandaks Jürgens — 42,5 p.

Naisest esines ainult prl. Olly Rebane, kes walitud alad puhtalt täitis, wälja arwatud wast ebaõnnestumine röngastel. Prl. Rebase punktide kogusumma tõusis 62-le, sellega saawutas ka wõimalikust maksimaalsest punktidearwust (80 p.) 2/3, mispärast wastawalt määrustele talle ka meistritiitel otsustati wälja anda.

Üldiselt jäi mulje, et wõimlemine on teinud edusamme, wõrreldes läinud aasta esiwõistluste tasapinnaga. Lubamatuks tuleb aga pidada pooletunnilist hilinemist wõistluste algusega. Oleks aeg wähemalt suurtel wõistlustel säärased wiiwitamised ära jätta.

Jalutuskäik Tartus.

Looduscarmastajatele ja esteetilistele hingedele pakub Tartu kõige rohkem just suurwee ajal. Oleks nagu rohkem luulet igapäises elus, kui Emajõe neitsilikud wood igatsewad laiemat sängi ning sellele kewadisele tungile peawad alluma waiksed tänawad, keldrid ja elamute madalamad korrad. Weneetsia — wäga tagasihoidlikul mõõdul. Muidugi, peab olema suure waimlise ilmawaatega ja filosoofilise ükskõiksusega warustatud, et toas paadiga ringi sõites ujuwat mööblit noodaga wälja õngitseda, ning sealjuures weel esteetilist naudingut tunda looduse ja suurwee ilust, kuid „kuiwamaa“ elanikkudele on see päris mõnus waatepilt, kui Emajõe niisked katsesarwed paisuwad üle luhtade ja linna madalate soppide. On Weneetsia öö hommikust õhtuni, on wõimalus olla märjamaa cow-boy ja Hiina mereröövel; ning wanematel on wähem aega tarwilise mõõdupuuga hinnata Etsi wõi Atsi silmapilgu nõrkuse üleannetusi. Sadamas kihab elu, seal on tegemist laialt. Seal ootab heeringa pojapoeg õngekonksu, seal on kõis sõlmest lahti harutada, mis täiesti asjatumat ühendust peab laewa ja kalda wahel, seal on nautreid, rõngaid ja rattakesi, mis kindlasti mõnele weealusele paadile on kuulunud, ja ainult teatud wedru puudub weel, et kõiki neid wigurcid masinawärgiks ühendada, mis niihästi õhus lendaks kui ka wees purjetaks. Ning Juku pidi just täna selle wedru muretsema äratuskella organismist. Aga seal tuleb äkki kuri inimene, kellel pole kultuuriliisi huwisid ja karjub: „Mis asja te nolgid seal mehkeldate, katsuge et kaote.“

„Mis asja te poisid mehkeldate seal.“

Siin jalutab kapten, kuldkokard mütsi ees ja paelad warrusel. See mees on kaugete unistuste kehastus. Ja weel täna sõidab ta ära kaugele merele — kuhugi Peipsi kanti, wist sinna, kus Robinson elas ja metslased.

Aga jõgi on siiski Tartu elusoon. Siin on ankrus „Salmed“, „Lindad“ ja „Leidad“, kalawenelased sõeluwad suure käwaga läbisegi, nagu oleksid nad turul parajasti linnaprouale suitsuahwenaid pakkumas. Ning ometi seisab kõik uudis selles, et Wasja kalakaupmehe ameti nurka wisumid. Warsti „murrab wangistatud Peipsi oma ahelad“, ning siis läheb kaubawedu lahti laial käel. Siin on salk inimesi kokku kogunud: keegi põlwepikune mustlasewõsu on tongipüssi müristanud, ning kordnik ähwardab protokolli teha loata laskeriista kandmise pärast. Kuid ega ta ei tee. Poiss wõib küll juba hea hobuseparisnik olla, kuid paragrahwi jaoks peab ta weel tublisti sirguma.

Kuid linnas eneses on tõsisemat sensatsiooni: uued omnibused. Kaks seesugust liiguwad juba ilutuledes Peetri kiriku ja jaama wahet. Kuid wäga wähe leidub weel julgeid, kes sõandawad neid kasutada. Tartlased ei suuda kuidagi uskuda sellise mugawuse tõelikkust. Aga kes juba kord moodsas masinas mugawust nautinud, see kahetseb, et Tartu distantsid nii lühikesed on.

Ja siis kujutled ka kohe, kuiwõrd weel mugawam oleks, kui tänawad asfalteeritud oleks, ning ka wäljawaade bussist ilusam, ja ka muidu kõik sama euroopalik oleks nagu sõiduk ise. Kuid tänawaid hakatakse parandama alles sügisel, et siis talw kohe töö katkestada wõiks järgmise kewadeni.

Kuid kokkuwõttes Tartu ikkagi edeneb, muidugi wäljaarwatud see juukselõikaja, kelle akent ehib kümneaastane kuulutus — moodne poisipea lõikamine.

Aga ilmad on juba päris kewadised. Juba ignoreerib mõni maewoolust kõrwalseisja kewadpalitutki ja usinamad loewad kuulutusi kuurortide mõnudest ja mõnulewad mulluaastaste mälestuste elustamisest. Kuid ujulas weel ujuda ei saa, see sooritab praegu alles ise paigalujumist ning niipea ei ole tema kuiwalejäämist karta. Wesi tõuseb alatasa, alles weel paarkümmend sentimeetrit allpool 1926. a. rekordi.

Ent tudengeid see uputus ei kohuta. Neil tuleb warsti palju põnewam päewaküsimus üleelada — eksamite uputus. Talwel ei olnud mõtet õppima hakata — kewadeks ununeb niikuinii kõik, kuid et mais ennast õppima sundida, selleks läheb küll tarwis äärmiselt toorest ja halastamatut natuuri. Nii meie päewil on ju inimesed wõrdlemisi heasüdamlised olewused. Ja nii mõnigi suurte kawadega Tartu tulnud noortudeng sõidab kodukanti tagasi wäheste reaalsete tulemustega, kuid seda kindlamate kawatsustega sügisel kahekordse hooga pihta hakata. Ning siis on jällegi sügis nii weetlew, talwel töötamine mõttetu ja kewad tänawusest mitte wähem wabadust nõudew. R.

Wärsked

kirjutusmasina lindid ja sõepaber

„Postimehe“ raamatukauplus

Tartus, Suurturg nr. 16.

Kodutöö ühingu töö ja kawatsused.

Tartus hakati walmistama rannawarje. Saapamäärete analüüs. Ühingu juures algab tööd kaubakontor.

Tartu kodutöö ühing awaldab ise ja oma osakondade kaudu elawat tegewust. Nüüd kutsuti ellu ka propagandaosakond, kes omamaa saadusi ja nende walmistamist aitaks laiemale ringile selgitada.

Muude kawatsuste kõrwal on teostamisel kodumaal rannawarjude walmistamine. Pärastpoole hakatakse walmistama ka wihmawarje. Rannawarje lastakse tänawu müügile hooajaks mitu sada. Walmistajad on juba leitud ja ka tööle asutud. Walmistatakse neid kolme sorti: siisiriidest, kodumaal trükitud riidest ja kodumaa riidest. Sellejuures on selgunud, et kodumaa riidest walmistatud rannawarjud tulewad poole odawamad wälismaalt sisetoodawatest harilikust riidest walmistatud warjudest. Wihma- ja päewa- ja rannawarjude walmistamisega hoiame kokku mitu miljonit.

Praegu peetakse läbirääkimisi jalgrataste walmistamiseks kodumaal.

Kunstikomisjon, kes wälja töötab esemete mustreid, on wastu wõtnud 12 kawandit, peaasjalikult turistidele minewate esemete jaoks. Eemete mustrid on karbikeste, puurtaldrikute, küünlajalgade, paberinugade jaoks.

Kaubamärk.

Kodutöö ühing on walmistanud kaubamärgi kawandi, mis pannakse iga kauba külge, mille saamiseks ühing kaasa on aidanud, ehk mida ühingu liikmed walmistanud. Seega hoitakse ära alawäärtusliku kraami turuletoimetamine.

Saapakreemide uurimisele.

Kuna aasta jooksul wälismailt sisse weetakse suurel hulgal saapamäärdeid, kuid meie wabrikud ise neid ka walmistawad, siis tahab ühing teada saada, mida sisaldawad saapamäärded. Wõetakse uurimisele määrete keemiline koosseis, läikewõime ja naha rikkumisega ühenduses olewad küsimused. Samasugune analüüs tehakse ka wälismaalt sisetoodud saapamääretest.

Meil walmistatakse häid

kalapüügiriistu.

Sellel alal on paari aasta kestel suurte sammudega edasi mindud. Hinnad on wälismailt sisetoodud kalapüügiriistadest odawamad, kuid siiski tarwitatakse „heas usus“ weel wälismaa artikleid. Et tarwitajaid uskuma panna meie oma saaduste headusse, korraldawad asjatundjad proowe nende artiklitega.

Peale eelnimetatud tööde ja kawatsuste on weel päewakorral rida teisi küsimusi.

ühingu kaubanduslik tegewus.

Kuna kodutöö ühingu üheks ülesandeks on ka saaduste turuletoimetamine, siis on ühing wastu wõtnud kaubanduslikku kodukorra. Ühing tegutseb kaubanduslikul alal firma all „Tartu kodutöö ühingu kaubanduskontor“. Kontor wõtaks wahetoimetuse pealt ainult 2—10 protsenti. Kaubanduskontor muretseb turgu oma liikmete toodetele, kuid on õigustatud tooresainete ostmisel wõi walmistoodete müümisel äärilise wahekorda astuma ka mittelliikmetega.

Kuna ühingul juba teatud wahekorrad on loodud kaubanduse kõrghetadega, on loota kodutöö saaduste walmistamise ja turuletoimetamise alal suuremat edu.

Tellige „Maameest“! „MAAMEES“ on huvitav põllumajand. piltidega ilustatud nädalaleht igale põllu- ja majapidajale.

UUdis! „Kuld ja hõbe loteriitähed“

ilmuvad neil päevil müügile. Tähti võib tellida asutis „Nehatu Rahvamaja“ büroost Tallinnas, Väike-Karja tän. 3, pk. 341, telefon 211-82.

Tartu teated.

Tartule nõutakse wälispakkide tollipunkti.

Tartu kaupmehed on palunud Tartus awada wälismaalt tulewate postpakkide tollimispunkti. See palwe on seni jäänud tagajärjetuks. Tartu kaupmeeste nimele saadetawad pakid lähewad Tallinna tollimisele, mis on seotud ajaraiskamise ja liigsete kuludega. Kogu Eestis tollitawatest wälispakkidest on 25—28 protsent adressiseritud Tartu wõi Tartu lähemasse ümbrusse. Nagu kuuleme, ei ole maksuametil midagi selle wastu, et Tartu saaks omale postpakkide tollimispunkti. Tartu kaupmeeskonna palwel on ka kaub.-tööstuskoda selles asjas pööranud postipeawalitsuse poole.

Tartu algkoolide näitus.

7. ja 8. juunil.

Linna kooliwalitsusel oli juba läinud aastal kawatsus korraldada näitus kõigis Tartu algkoolides. Kawatsus jäi aga teostamata, sest koolidele teatati sellest õppeaasta 2. poolel, mille tagajärjel polnud wõimalik koguda õpilaste töid terwe õppeaasta kohta. Käesolewal õppeaastal on kawatsus juba aegsasti koolidele teatawaks tehtud. Seni olt weel kindlaks määramata näituse aeg. Nüüd otsustas algkoolide juhatajatekogu oma wiimasel koosolekul korraldada koolides näitus õppetöö lõpul, 7. ja 8. juunil. 7. juuni on pühapäew ja on loota, et esmaspäewaks, 8. juuniks linna kooliwalitsus wabastab kõik algkoolid õppetööst. Näituse korraldab iga kool oma ruumes.

Eesti Kirjanduse Seltsi juhid käesolewal aastal.

Asemikkude kogu koosolekult.

Eesti Kirjanduse Seltsi asemikkude kogu pidas pühapäewa õhtul oma koosolekut, mille päewakorras oli põhikirja järgi ette nähtud täiendawad walimised seltsi eestseisusesse ja toimkondadesse.

Eestseisusest wanuse järgi wälja langenud liikmed: P. Treiberg, J. Roos, R. Kleis ja A. Oras waliti kõik tagasi. Seega kuuluwad käesolewal aastal eestseisusesse: Fr. Tuglas, A. Saareste, J. Köpp, Ferd. Karlson, A. Anni, F. Leinbock, H. Kruus, J. Mägiste, P. Treiberg, J. Roos, R. Kleis ja A. Oras.

Rewisjoni komisjoni waliti endistest liikmetest tagasi: Fr. Pukšow, M. Päis, J. Ainelo, J. Nirk ja K. Partsi asemele, kes end tagasi walida ei lasknud, K. E. Sööt.

Keeletoimkonda waliti tagasi kõik wanad liikmed ja täiendati weel ühe liikme, Fr. Puuseppa juure walimisega.

Ajaloo toimkonda waliti wäljalangenuist tagasi: M. J. Eisen, A. Kruusberg, N. Treumuth, uutena A. Laar ja Jensen.

Kodu-uurimise toimkonda waliti tagasi wanadest: E. Kant, J. Aul (Klein), E. Laid, K. Orwiku, uutena A. Luha ja G. Ränk.

Peale walimiste muud asemikkude kogus kõne all ei olnud.

Wäliskülalised üliõpilaskonna maipidustustele.

Üliõpilaskonna kewadpidustustest 1. mail wõtab osa ka wäliskülalisi. Nimelt sõidab Akadeemilisele Arstiteaduse seltsile küll Riia Akadeemilise Arstiteaduse seltsi umbes 20-liikmeline ekskursioon ühes mõnede õppejõududega. Külaskäik on wastuwõtmisele mõeldud meie Akadeemilisele Arstiteaduse seltsile, kes omal ajal Riias sai sõidamiseks wastuwõtu osaliseks. Külalised wõtawad osa ka mai wastuwõtmisel korraldatud rongikäigust ja ballist „Wanemuises“. Külalised wiibiwad Tartus kolm päewa.

Üliõpilaskonna edustus töökawa ja eelarweid arutamas.

Üliõpilaskonna 10. edustuse järjekorraline koosolek on ekskõdalal, kus arutusele tuleb üliõpilaskonna uue edustuse tegewuskawa, 1931./32. aasta eelarwe muutmine ja 1932./33. a. eelarwe.

1931./32. a. eelarwet, mis oli koostatud omal ajal 18.500 kr. peale, tuleb kärpida ülikooli walitsuse poolt antawa summani, s.o. 14.000 kr. peale. Suuremaid kärpimisi wõetakse ette majapidamises, wallaswara ja kultuuriliste toetuste kulude alal. Selleks on juba omad seisukohad olemas. Üliõpilaskonna juhatus annab oma eelsel koosolekul koostama 1932./33. a. eelarwet, mis tuleb ülikooli walitsusele esitada 1. maiks juba. Samal koosolekul loostatakse 10. edustuse tegewuskawa.

Ülikooli asjad sõelumisel.

Pühapäewal wiibis Tartus haridusminister J. Piiskar ühes dir. G. Neyga, kus tal oli läbirääkimisi ülikooli juhtiwate jõududega. Kõneluse all olid peamiselt tehnilise hariduse korraldamise küsimus, õppekohtade koondamine ja wõimaluste selgitamine majandusteaduskonna iseseiswaks teaduskonnaks moodustamiseks. Läbirääkimised kandsid informatsioonist laadi, ilma et mingisuguseid konkreetseid otsuseid oleks tehtud.

Õhtul wiibis minister ühes dir. Neyga „Wanemuises“ „Linnukaupleja“ etendusel.

Ingeri küsimus liigub.

Teatawasti algatas E. Ü. S. „Põhjala“ üliõpilaskonnas praegu Soomes põnewalt päewakorral olewa Ingeri küsimuse selgitamist, tehes samal ajal ettepaneku Ingeri küsimus üliõpilaskonna edustuses kaalumisele wõtta ja wastawale seisukohale asuda. Üliõpilaskonna juhatus on nüüd omalt poolt otsustanud ühenduse astuda asjaomaste ringkondadega ja tahab küsimuse edustuses ülewõimiseks materjali koguda. Arwatakse, et kui üliõpilaskond siin aktsiooni ette wõtab, siis ta teeb seda lähtudes puht humaansest seisukohalt ja teiselt poolt teeb seda hõimumeelse awaldusena. Muuhulgas on ingerlaste keskel ka palju eestlasi, kes samuti peawad wägiwalda kannatama. Küsimus tuleb lähema edustuse koosoleku päewakorda. Ka on Akadeemiline Hõimuklubi Ingeri küsimuses oma algatusteks hiwi näidanud.

Jalgratturite retk Riiga.

Tartu Jalgratta Klubi pidas pühapäewal oma erakorralist peakoosolekut, kus arutusel oli suwine jalgrattaretk Riiga. Retk tahetakse korraldada juunikuu lõpupoole, kusjuures teel külastatakse Wolmaris ja Wõnnus asuwaid jalgrattaseltse ning antakse neile üle aadressid. Sõidu peamiseks sihiks on külastada Eesti Riia Haridusseltsi. Retke korraldamise asjas on astutud juba kirjawahetusse nimetatud seltsi ja Eesti saadikuga Riias. Sõidust wõtab osa 20—30 klubi liiget.

Aianduse ja mesinduse tegelased koos.

Pühapäewal oli Tartus Aianduse ja Mesinduse Keskseltsi asemikkudekogu koosolek. Juhatas A. Kaart, protokollis Hinno. Aruanded, eelarwed ja tegewuskawa kindlis ette keskseltsi sekr. Hinno. Aruanne wõeti wastu 16.658 kroonile tasakaalustatult. Kuulati ka ettekanne ajakirja „Aia“ majandusliku seisukorra kohta.

Põhikirja järele wäljalangenud juhatusliikme asemele waliti Tartu Aedlinna Seltsi esindaja A. Ackermann. Rewisjonikomisjoni waliti Jul. Aamisepp, M. Leemets ja M. Wildats ning asemikkudeks A. Kaart, A. Riismandel ja H. Pill.

Läti üliõpilassportlased ei tule.

Nagu warem teatatud, awaldasid soowi tulla Tartu sõpruswõistlustele, samuti wastukülaskäiguna, läti üliõpilaskonna wõrkpalli naiskond ja korwpalli meeskond. Üliõpilaskonna juhatuse walimiste tõttu, samuti ka mai pidustuste tõttu ei ole wõimalik naabermaa sportlaste külaskäiku wastu wõtta, pealegi lamgeks külaskäik ekzamitele ettewalmistamise ajal. Selleperast palub üliõpilaskonna juhatus oma külaskäiku sügissemestrini edasi lükata.

Seminari waimulik kontsert.

Pühapäewal esines Tartu Õpetajate Seminari segakoor ja sümfoonia orkester solistide kaasegewusel kontserdiga Pauluse kirikus. Kuna kontsert oli eraldi jumalateenistusest, siis oletas see esinejatele suure ülesande. Kontserdikuulajad jäid ettekannetega täitsa rahule. Seminari töö muusika ja laulu edendamise alal on tunnustuse wäärt, seda enam, et walmis jõuti suure tööga enne eelseksameid ja kewadist suurtööd koolis.

Õigusteaduskond kaalub üliõpilaste soowiawaldusi.

Nagu kuuleme, tuleb üliõpilaskonna edustuse poolt õigusteaduskonna õppetegewuse korraldamise kohta ülikooli walitsusele saadetud kiri teaduskonna nõukogus otsustamisele umbes nädala pärast. Wahepeal on üliõpilaskonna esimehel olnud õigusteaduskonna dekaani prof. Uluotsaga juturaamine kirja üle, kus üksikuid küsimusi weel täiendawalt on selgitatud. Kuuldawasti on dekaan annud ülewaate, kuidas edaspidi wõõrkeelsete loengute küsimust korraldatakse; juba sügissemestril algawat mõned loengud, mis seni wõõrkeeles loetud, eesti keeles. Mis puutub eksamineerimisesse wõõrkeeltes, siis on alati eesti keeles wõimalik anda eksameid, kuid komisjoni ees. Umbkeelse õppejõu tõttu istuwad eksamineerimisel kaasa eesti õppejõud.

Eksamite tähtaegu kirja kohaselt ainult õigusteaduskonnas tihedamaks teha ei ole wõimalik. Kui korda muuta, siis tuleb seda teha kogu ülikoolis. Pealegi ei wõimaldawat ruumide puudus tihedamat eksamineerimist. Samuti pedagoogilisel kaalutlusel wõib eksami alles peale loenguid teha. Tänawustes õigusteaduskonna eksamite tähtpäewades ongi kuhjumise mõttes paranemist märgata. See olewat wõimalikuks saanud ka uute ruumide juuresaamise tõttu. Ülikool tuleb muidugi wõimaluste piirides alati üliõpilaste soowidele wastu.

„Veronika“ seep on kõige parem!!

Hädaabitöölised asusid tööle.

Hädaabitöölised, kes laupäewal streikima hakkasid ja tööle ei ilmunud, olid esmaspäewa hommikul kõik kohal. Lõuna ajal ilmus ka teine wahetus ja „streigist“ polnud enam jälgegi. Nähtawasti oli streikijail pühapäewal aega asja üle lähemalt järele mõtelda ja arusaamisele tulla, et linnawalitsusel oli wõimata teisiti talitada, kui ta ei tahtnud üle 200 töölise wallandada.

Linnawalitsusel oli hädaabitööde asjus nõupidamine. Loodetakse neid, keda jõekalda täitmiselt liig wee tõttu oldi sunnitud tooma kruusauku, lähemail päewil mujale üle wiia ja tööd jatkata täie normidega, seni kui krediiti jatkub.

William Sterni austamine Tartus.

Pühapäewal peeti Akad. Filosoofia ja Pedagoogika Seltsi korraldusel koosolek saksa juhtiwa noorsoohingeelu tundja ja tähtsa filosoofi W. Sterni üle, kes 29. apr. jõuab 60-sse eluaastasse. Esimesena kõneles dir. J. Tork ta elust ja psühholoog. töödest.

Ta tähtsaim teos psühholoogia alal on „Die differentielle Psychologie“, mis sügawasti mõjustanud iksikute uurimist. S. on palju wiljakaid mõtteid andnud ka rakenduspsühholoogiale, asutanud 1906. a. Berliinis wastawa instituudi, uurinud tunnistaj. usutawust, warase lapseea hingeelu intelligentsi ja õpilaste waliku probleemi ja wiimasel ajal täiseea hingeelu. Tema truuks kaastööliseks lapse waimuelu, eriti keele uurimisel on ta naine Clara S.

Praegu töötab S. Hamburgis, kus psühholoogiline instituut ta juhtimisel on kujunenud tähtsaimaks Saksamaal. Sinna tuleb kokku õppijaid igast rahwusest, neegritest hiinlasteni.

Lähedas seoses olles kaswatuse põlewamate päewaküsimustega on S-il sügaw ja laialdane mõju.

Järgmine kõneleja mag. Th. Künnapas andis ülewaate S. filosoofiast, n. n. kriitilisest personalismist.

See on esitatud S. peateoses „Person u. Sache“ (1. osa 1906, 3. osa 1924). S. rõhutab lootwat mõtlemist, intuitsiooni ja „mõistmise“ tähtsust. Ta põhimõiste on persoon — paljusest koosnew sihipüüdlik terwik. Kui persooni waatleme mingi kõrgema terwiku osana, on ta asi. Nii wahetegemine oleneb waatepunktist (personaalne monism), persoon ja asi on sama, nähtud erikülgedest. S. waidleb wastu kehalise ja waimlise järsule wahetegemisele. On olemas nende erikülgede terwiksus, kõik eineb ainult struktuuridena, osad on waid analüüsi saadus.

S. ilmawaate aluseks on usk maailma ja selle wäärtusesse. On olemas sõltumatud wäärtused, on side selle wahel, mis on ja mis olema peab. Inimese ülesanne on kujundada ennast mikrokosmiliseks wäärtuseks.

Pärast kõnesid saadeti W. Sternile terwitustelegramm.

Ülikooli eesti koguduse 10. aastapäewa puhul

10. mail s.a. korraldatakse pidulik lastejumalateenistus kell ½9 hom. Peajumalateenistus on kell 10, millest piiskop ja nii med teised õpetajad osa wõtawad. Kell 1 tahetakse olla ühines lõunalauas; kell 5 p.l. koos perekonnaõhtul üliõpilasmajas, kus ka wäikene aktus korraldatakse. Mälestuspäewaks ilmub raamat koguduse elust ja „Eesti Kirikus“ eriumber, milles koguduse liikmed kirjutawad. Kirikusse lastakse ainult pääsmetega, koguduse liikmete soowimusel. Lõunalauast osawõtmise tasuks on 1 kr., perekonnaõhtuks 50 senti iiku pealt. Üles anda wõib ja wastawaid pääsmeid saab korraldawa komisjoni esimehelt hra E. Kalmuselt, Kauba Pangas, ja pastoraadist. Lõunaks ja perekonnaõhtuks tuleb warakult ette teatada.

Nagu kuuleme, on ühe põhikonna asutaja liikme poolt alus pandud toetuskapitalile koguduse liikmetele.

„Linnukaupleja“.

Jelleri operett 3 waatuses „Wanemuies“

Lawastaja: A. Wainu.

Waheduseks moodsate operettide rewüüsigina hulka on „Linnukaupleja“ oma wana „hea“ romantikaga ja puhtajoonelise sisustikuga päris kõlwuline pala. Palju ilusaid wiise ja karastawat huumorit, kirewaid lawapilte ning pinewat tegewustikku — see kõik wõib operetiharrastajaile pakkuda mõnusat naudingut.

„Wanemuise“ lawastus oli kohati wäga õnnelikult teostatud. Massistseenid näiteks esimeses waatuses olid oma liiklemises ja reageeringutes eeskujulised — koor esindas temperamendikat ja terwiklikku kaosmängu kõige paremast küljest. Üksiknäitlejaist andsid pr. Põder-Roht ja E. Nander kõigiti sünwaatlikke kujusid, ilus oli eriti pr. E. Nanderi „mäles.uslaul“ kolmandas waatuses. O. Lipul oli seekord tema näitlejawõimeile õige sobiw osa ja nii wõis tema linnukauplejaga kõigiti rahule jääda. Ilusasti ja mõjukalt oli ette kantud „Kui mu wanaisake...“, mis täiesti teenitult sai elawate kiiduawaldusie osaliseks ning tuli kordamisele. K. Põlde würstliku jahiülema osas pakkus head laulu ja warjundirikast mängu. N. Libene hoolises talualise kombe järele naerunärwide eest, kuna H. Pillerilt saime päris sobiwa kehkenpüksi, operetliku läbi ja läbi. Muust osalistest torkas silma J. Kulli külawanem.

Rahwast oli neljandal etendusel keskmiselt, kiiduawaldusi sadas palju, nii waatuste lõpul kui ka mängu keskelgi. RV.

„Veronika“ seep on kõige parem!!

Ringi ümber kodumaa.

Rukkiorased on ilusad.

Elwa ja Kambja ümbruses tulid rukkiorased wigastamatult lume alt wälja. Rohke lumekatte tõttu on nad paiguti tõmbunud kollakaks. Wiimaste päewade wihmad ja soojad ilmad on aga löönud wäljale õrna ühtlase roheka wärwi.

Tütarlapse seiklused. K. algkoolis juhtus neil päewil eriline lugu, mis kogu ümbruskonnas suurt elawust on sünnitanud. 14-aastane õpilane E. läi peale tunde koolimaja, seletades, et ta ootab kodumt järeletulemist. Et aga järelitulija ei ilmunud, siis tuli jääda öösels internaati. Hommikul oli aga tütarlaps kadunud läbi akna. Suur oli teiste laste üllatus, kui selgus, et ühel tütarlapsel on ära wiidud kõik riided: palitu, kleit, kawsun, kingad ja kaks paari sukki. Tütarlaps oli jätetud „särgi wäele“. Kuna see õpilane oli hiljuti sugulase pulmade puhul saanud uued riided, siis oli näppaja jäänud peatuma just nende juure. Ka kooliteenija leidis omai osa toiduaineid kadumas. Et õpilane E. oli kord juba warem olnud jookfus, siis algatati kohe tema otsimist. Kuid tel polnud tagajärgi. Ühiljaie poolt organiseerimud öiel haarangul õunestus ühe sealauda pealt kätte saada jookfu riideid. Nähtawasti oli põgenemisel siin ense ümber riietanud. Tütarlaps on kadunud juba mitu päewa.

Jüriöö maal.

Paljudes kohtades maal tähetakse 3. mail jüreiööd pühitseda. Maal on algatuse oma peale wõtnud ü. E. N. Ühenduse osakonnad. Kuid algatusi on ka teiste organisatsioonide käes.

Wargad Tuhalaanes.

Öösel wastu pühapäewa tungisid wargad Tuhalaane wallas, Wiljandimaal, Muti tallu Peeter Hendriksoni elumaija ja wiisid ära mitmesugust toidukraami. Eelmine öö oli samas wallas Kampi talus suurem wargus. Wargad lõhkusid Mai Reinbachi majal ühe mõdanenud seina palgi ära ja tungisid awause kaudu sisse. Mai Reinbachi ja tema õe, kes olid ainukesed elanikud üksikus metsatalus, magamise ajal wiisid wargad ära kõik kättesaadawa majakraami: riided, laudlina, willu jne. Omanikkude kahju 132 krooni.

Maarja-Magdaleena piimaühingus wähendati palka. Maarja-Magdaleena piimaühingus juhatusel ja meieril kärbiti peakoosoleku otsuse põhjal palkasid 20% wõrra.

Tosin kandidaati kabeliwahi kohale. Neil päewil toimetati Rõngu ew. lutheriusu koguduse nõukogu ees uue kabeliwahi walimisi. Senine kalmistuwaht oli wanaduse tõttu lahkunud. Wabanenud kohale kandideeriisid 12 meest. Kandidaatidepere oli wäga kirju, nende seas leidus iikuid mitmesugustelt aladelt, nagu: põllumehi, inwalide, masinist jne. Waliti senise kabeliwahi sugulane.

Wallawaesed taludesse. Kudina wald tahab wallawaesed taludesse paigutada, kus nad sõõgi eest olekfid abiks majapidamistöödel. Taluperidajad aga praegustes oludes waatawad külmalt sarnase „odawa tööjõu“ pakkumise peale.

Rõkumaksuks määras wallawalitsus tänawu meestele 13 kr. ja naisele 6 kr.

Tänuwaldus.

Olen sõidamest liigutatud õnnesoowide eest minu 75 a. sünnipäewa puhul. Tänu tundmatute telegrammide saatjatele.

Marie Pihlik, Elwas.

Walga-Tõrwa wahel on onnibuse-liikumine alanud. Eilsest on üksendus ainult üks kord päewas, s.o. Tõrwast Walka hommikul ja Walgast Tõrwa õhtul.

Walga ühispank kolis. 1. maist kolib Walga ühispank praegusest ruumidest üle endise Kommertspanga Walga osakonna ruumidesse, Keit t. nr. 15/17, kus seadsamad pangaruumid, kuna praegused panga tegewuse suurenemise tõttu kitsad. Samuti kolib sinna ka kindlustussels „Eesti“ Walga osakond.

Linawõstrikud ja pääkukesed. Wiimased kosjad ilusad ilmad, kus põõsumad ka ära läänud, on kohale meeliitanud ka linawõstrikud ja pääsukesed.

Aakres maakünd alanud.

Aakres on enam-wähem liiwased maad, milletõttu põllud ruttu kuiwawad ja põllutöö märksa warem wõib alata kui mujal. Nii wõis neil päewil märgata mõningaid põllumehi esimesi wagusid ajamas.

Tartu naiste algatus. Narwa Naiseltsi korraldab 10. mail omas ruumes kewad- ja suwemoodide demonstratsiooni. Demonstreerimise naiste riietuse atribuute, alates aluspesust kuni suvekostüümini, kusjuures mannekeenidena esinewad Naiseltsi tegelased. Eelolew moodide demonstratsioon on eimene Narwas.

Narwa teater sai lawastamise ainuõiguse H. Raudsepa uue komöödia „Pärunud aru õnnistuse“ peale. Tükk lawastatakse tulewa hooaja alul, olles ühtlasi sügiseseks teatri awaürituseks.

Tartus maadleb ja tõstab 140 kaitseliitlast.

Kaitseliidu üleriiklikud raskejõustiku wõistlused toetawad saada wäga osawõtu-rikkaks. Seniste andmete järele on loota 140 wõistlejat. Kõige arwukamalt on esitatud Harju malewa — 25 maadleja ja 17 tõstjaga. Ligikaudu sama arwuga esineb Tartu malewa, kuna Walga malewast tuleb 10 maadlejat ja 7 tõstjat, Tallinna malewast 9 maadlejat ja 5 tõstjat, Pärnumaa malewast 8 maadlejat ja 3 tõstat, Järwa malewast 3 maadlejat ja 4 tõstjat, Tartumaa malewast ka 7 meest, teistest aga wähem.

Wõistluste peakohtunikkudeks on maadluses Palm ja tõstmises Kauba, kuna peakorraldajaks on Itn. Lepp peastaabist. Wõistluste algus on laupäewa õhtul kell 7 ja pühapäewa hommikul kell 10. Korraga käib wõistlus neljal alal, maadluses ja tõstmises kummaski kahes klassis. Kolmapäewa õhtul on Kalewi ruumides tartlaste eelwõistlused üksikutel aladel, kus rohkem ülesantud, kui kaks wõistlejat.

Aiatööga algus tehtud.

Linna aedades on aiatööga alatud. Esijoones on harimise alla wõetud need maalapikesed, millistele külitakse juurwilja seeme. Taimede wõrsumisel lähewad need müügiks talunikele. Puhastatakse ka aiamaasikate ja wabarnate peenraid ning korraldatakse wiljapunde kroone.

Mõnnihkest Tartus.

Esmaspäewases lehes on juhtunud ekslitaw trükiwiga sõnumes maawäringu registreerimise kohta Tartus. Maanihe ei olnud mitte 0,07 meetrit, waid 0,07 millimeetrit.

Perekonnaseisu teated.

Möödunud nädalal on Tartu linna perekonnaseisu ametis registreeritud järgmised perekonnaseisu muudatused:

Sündinud: Waldur Märis, Wiiwi Laurson, Kalju Tirmann, Juhan Reimann, Artur Prikko, Hille Marli, Helju Ehala, Ilmar Jürgenson.

Abiellumiseks soowi awaldanud: Johannes Klein ja Aliide Põder, eesti kodanik Hermann-Friedrich-Bruno Jur-Mühlen ja kodakondsuseta Beniita-Mia Maydell, Waldeko Kurz ja Aliide Oja.

Abiellunud: Hans Martinson ja Alma Jaska, kodakondsuseta Arkaadi Saionowitsh ja eesti kodanik Weroonika-Ernestiine Rastin.

Surnud: Mihkel Reiem 72 a. w., Alma Laga sünd. Blum 27 a. w., Olga Kallamis sünd. Skoropostischnõi 61 a. w., Iwan Sõbin 40 a. w., Juhan Reidolf 77 a. w., Miina Ulst sünd. Jõgi 79 a. w., Pauliine-Matilde Koger sünd. Ehrlich 65 a. w., Jewdokia Erser sünd. Põder 73 a. w., Peeter Paris 67 a. w., Emilie Gustson 74 a. w., Marie Urm sünd. Lukt 86 a. w., Ernst Oberleitner 77 a. w., Jüri-Rohum Goldow 81 a. w., Miita Taawel 4½ kuud w., Marie-Juliaane Tamm sünd. Müller 74 a. w., Hellene Liiwoja sünd. Kääri 58 a. w., Aleksander Tomson 55 a. w., Anna-Amaalie Silk 84 a. w., Aleksander Johanson 49 a. w., Liisa Kõtt 64 a. w., Auguste Leikmann (Leichmann) 72 a. w., Emma-Adeele Puisat 27 a. w.

Kõned, koosolekud ja pidud.

Akadeemil. Hõimuklubi ettekande-koosolek on teisip. kell 21 üliõpilasmajas. Kawas on: dr. J. Györke ettekanne Ungari kõige uuemast kirjandusest (eesti k.), dekkamatsioonidega, ettekanne Ingeri seisukorrast, informatsiooni 4. Soome-Ugri kongressist ja muusikaliit ettekandeid.

Pensioniühingu lauluksorthariutus ja laulujate registreerimine juuliku kontserdiks 28. apr. kell 8 õht. tütarl. gümn. ruumes, Karlowa ja Riia tän. nurgal.

Teater ja muusika.

„Wanemuises“ täna alandatud hind. „Minu Beebi“.

Ülilõbus jant, milles menukalt esinewad prd. Teetsoff, Suworowa, Tubin, Libene, prl. Reiman, hrad Põlde, Waino, Kurg, Piller, Nau, paneb naerma südamest ka kõige suurema peesimisti. Piletihinnad 40—110 senti.

Neljapäewal mai-õhtu „American girl“ järgnewa tantsuga.

Piletihinnad 60, 85, 110 senti. Ettewalmistusel „Surmamõistetute wangla“.

Üliõpilaskonna segakoori wiimased lauluharjutused sel semestril on reisipäewal, 28 aprillil ja 5. mail kell 20,30 matemaatika instituudis.

Peetri 1. vihtk. meeskoori lauluharjutus on kolmapäewal kell 8 õhtul ja pühapäewal kell ½3 p. l., kuna kell ½5 p. l. on erakorraline peakoosolek.

Õnnetused ja kuritööd.

Wargad piimapoes. Öösel wastu esmaspäewa on wargad tunginud Jaani tän. nr. 16 Ed. Mõtuse piimapoodi aknaraudu purustamise teel, seal kauba sees paisatud, kuid midagi pole ära wiidud.

Seksemurdmine kooli kantseleiseis. Öö wastu esmaspäewa on akna kaudu tungitud ka õhtugümnaasiumi kantseleiseis, seal kraam segi paisatud ja ära toidud kirjutusmaterjali 5 kr. eest.

Presendiwargus. Jänese tän. nr. 22 Alfred Saarwa korterist on warastatud presendi 4 kr. wäärtuses.

Riigikohtu

Tõiwil-osakonna awalikul kohtuistungil 7. mail tulewad arutusele Oskar Leisi, Gustaw Kaunismaa, Jaan Allani, Oskar Waldmanni, Fernanda Wallaje, Amanda Fabiani, Gabriel Tolli, Joosep Lauti, Aliine Nuut, Jüri Kuke, Wiljandi eesti põllumeeste seltsi, Juuli Krunseli, asi. „Lignumi“, Juuli Maandi, Karl Tausi, Nadezda Holmi, Els Järwe, Peeter Kitsa, Tõnis Mihkelsoni ja teiste, rariarügemendi, Johannes ja Joosep Toomingase ja Tõnu Lõõmanni, Karl Leppiku pärandustombu ja Johan Leppiku, August Peeti, Johannes Ranna, Julius Lella, Ado Hansi, Ernst Ungern-Sternbergi ja Helga-Elmire Kirlerkupu kohtuasjad.

Kohati wihma, soe.

Teisipäewal keskmise kiirusega lagu ja ida tuuli, suuremalt jaolt pilwes, kohati wihma, merel udune, temperatuur suurema muutuseta.

Ülewaade eelmisest päewast, 27. aprillil.

Madalrõhkkond waldab endiselt Lääne-Euroopa ja täitub aeglaselt. Tema keskkohad asuwad Põhjamerel ja Schotti rannikul. Austria osamiinium liikunud Poolasse ja suundub sealt Läänemere lõuna-ossa. Kõrgerõhkkonnad asuwad Teravmägedel ja Ida-Wenes. Kogu Euroopas püüb endiselt soojawõitu ilm ja sajab paiguti wihma. Eestis oli eile päewal kuni 15 kraadi ja täna hommikul kuni 12 kraadi sooja. Emajõe wesi on öö-päewa jooksul tõusnud 14 sm wõrra ja ulatus täna keskpäewal 326 sm kõrgusele.

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-Ühisus „Postimees“.
Trükitud „Postimehe“ trükikojas, Tartus.

27. aprillil manalasse varisenud kolleegi

professor

PEETER RAMMUL'it

mälestab sügavas kurbuses

Tallinna konservatooriumi õpetajaskond.

«Vanemuise» teater

Teisipäeval, 28. aprillil kl. 8 õ.

Minu beebi.

M. Hennequini jant 3 vaat.

Pääsetähed 40, 50, 60, 85 ja 110 senti ühesr iidehoiuga.

Neljapäeval, 30. aprillil kl. 8 õ.

American Girl

Kurt Zorligi operett 3 vaat.

Peale etenduse kl. 11 õ.

MAI-ÕHTU

TANTSUGA

Pääsetähed «American Girli» etenduseks ühes «Mai-õhtuga» 60, 85 ja 110 s. ühes riideh.

VANEMUINE

Reedel, 1. mail kell 9.30 õ.

Üliõpilaskonna

kevadpidu

Kavas: Muusikalised ettekanded ja tantsud.

TANTS.

Pääsetähed 110 ja 160 senti ühes riidehoiuga.

Ostmised

Soovin osta kiires korras väikest

asundus-talu

hea heinamaaga. Põldu võib olla 15 vakamaad. Pakkumised saata kuni reedeni «Livaadia» hoovipoisile. Sealsamas võib ostjaga kokku saada.

Soovitakse osta

jäätise walmistamise masinat

ühes vankriga. Pakkum. kuni 28. skp. kella 12-ni slt. «Jäätis» all.

Piknikwankert

2 vedruga, ristkorviga, pruugitut, tarvis. Tartu, Lepiku tn. 14—3. Karu.

Soovin osta tarvitatud, korralikku, kattega

lapsewankrit.

Tingimused slt. «1001» all.

Soovin osta tarvitatud

nahtrihma,

lai 7 t., pikk 23 jalga ehk balata — lai 6 t., pikk 45 j. Tartu, Allika 4.

Soovin osta 4—8 aastast

märahobust.

Teatada ühes hinna, karva, kõrguse ja aadressiga Elva, postkast 97.

Ehamarus

hr. J. Mandeli kauplusest võetakse **„Postimehe“** ja **„Maamehe“** tellimisi vastu ning müüakse üksiknumbreid.

Esimese mai püha tõttu on

Tartu

saunad

köetud neljapäeval ja laupäeval.

Reedel, 1. mail on saunad kinni.

Haruldane kapitali mahutamise võimalus!

Kapitaliga 1000—10.000 krooni võite teenida kuni 100% aastas **ilma mingi riisikota,** kui võtate enesele ainuõiguse patenteeritud uudis **automaatide ülesseadmiseks** Eesti linnades ehk mõnes üksikus linnas. Nõudke lähemaid teateid! Pakkumised saata slt. «Automaat» all.

Kohe tarvis

rätsepa-töölisi

nais- ja meestööde peale. Maksan kõige kõrgemat hinda. Üles anda **KARL ABEL'i valmisriiete töötuppa, Poe tän. 9.**

Elva majaomanikkude pank teatab, et panga liikmete peakoosolek 19. aprillil 1931. a. otsustas Elva Majaomanikkude panga

tegevuse likvideerida.

Peakoosoleku poolt valitud likvideerimiskomisjon kutsub kõiki isikuid ja asutusi, kellel Elva majaomanikkude pangalt midagi nõuda, oma nõudmisi likvideerimiskomisjonile üles andma kuue kuu jooksul, selle kuulutuse ilmumise päevast arvates. Komisjon asub Elvas, Jõe tän. 4.

Likvideerimiskomisjon.

Parimaid Rootsi, Inglise ja Saksa vabrikute

jalgrattaid

ja nende osi.

Ristikheina-, timoti- ja aiavilja

seemneid

soovitab

Jaan Ahi — Otepääs.

Müüa

rohupoe sisseseade:

letid, kapid, kaalud, stan-purgid jne. Järelpärimisega pöörata Võru, postk. 10 «Rohupoe sisseseade» all.

Kõige paremas linnaosas, kõrges puumajas, II korral, suur perekonna

korter,

kogu päev päikesepaistel, 6 tuba, eestuba, teenijatuba, köök, suure kinnise palkoniga ilusasse aeda, elekter ja ühendus linna veevärgiga, 15. maist ära anda. Lähemaid teateid slt. «15. maist» all.

Soovime osta vähetarvitatud, täiesti korras

koorelahutajat.

Irboska vaksal, postk. 3.

Uuesti remonteeritud 5-toaline

korter

köögi, veranda, vannitoa, veevärgi ja elektrivalg. üürile anda Kroonuaia tän. 62, küsida majahoidjalt.

Uus hooaja saadetis

jalgrattaid

ROOTSI HUSQVARNA
TAANI COVENTRI
LATVELLO

ja teisi pärale jõudnud

Firma G. F. LIBLIK

Tartus — Suurturg nr. 10.

Müümised

Müüa elukoha muutmise pärast Tallinnas, Valge tn. 8 uus väike

elumaja

kivist talli, pesuköögi ja 6300 r. m. päriskrundiga ja paemurrud. Narvas Suur-Kreenholmi prospektil 2100 r.-meetrit aiamaad. Teateid Tartus, Tiigi tän. 4—3.

Söidu-

auto

müüa. Näha Võru tän. 51, kl. 10—2, tel. 6-42.

Sordi

kartuleid,

„Majestic“, seemneks müüa Jaama mõisas.

Müüa ehk üürida

nahaparkimise töökoda

tarvil. kõrvalhoonete, suure viljapuuaia ja heinamaaga. Rahvarikkas kohas, 7 klm. raudteejaamast, sünnis ka kanakasvatamiseks. Teateid saab J. Mürkilt Tartus, Lille tän. nr. 12—1.

Müüa mootorratta

magneeto.

Rüütli nr. 1, moe-puduäris.

Tööwanker

müüa. Puiestee t. 29, sepatööstuses.

Saapapaikamise-

masin

müüa Alevi tän. 2.

Ühelambiline

raadioaparaat

müüa Alevi tän. 2.

6 silindr. 13/60 hob. jõudu

auto

müüa. Teateid saab Tartus, Karlova tän. 26.

Kohver-grammofon

müüa ühes plaatidega. Tartus, Puiestee tän. 60—5.

Maatükk

16 Riia vakamaad, käidava tee ääres, talust eraldatud, on kohe odavasti müüa. Pangodi vald, Sassi talu, Rosenberg.

Klaver, mööblit ja toakraami

müüa Tartus, Narva tän. nr. 107, II. kord.

Haudumismune

arstliselt läbivaadatud tõukanadelt (Rhode Island, Pl. Rock, Wyandotte) Herne 49, kanakasvatus.

Müüme suurt värsket

elsport hawi-kala 25 senti tilo,

täna ja edaspidi, suurel ja väiksel arvul.

„Eesti-Kala“

Gildi tän. 14. Telefon 11-71.

Moodne, kivi, **üheperekonna**

maja,

8 tuba, vannituba, mitmed kõrvalruumid, veevärk, veranda, ilus viljapuuaed, parim vaikne koht, päikesepaisteline, müüa. Teatada slt. «E. B.» all kuni 30. apr. s. a.

Tööpakkumised

Järvamaale tarvis tublit

põllutöölist,

kes vähegi tunneb puutööd, aastateenijaks. Võib olla naisemees, lasteta ehk ühe suurema lapsega, kes võiks karjas käia. Naine võiks olla karjatalitaja ja majateenija. Küsida Tartus, Vaksali tän. nr. 4—7.

Õmbleja vajab

õpilast

ja **töölist.** Tartus, Võru tänaval nr. 32—2.

Vilunud, kainet

saemeistrit,

kes raua tööd hästi tunneb, vajab Vetla saeveski Kehra kaudu, telefon Alavere 3.

Vajatakse korralikku

tüdrukut

ja **karjast.** Kaupa teha 29. s. k. p. kell 3 p. l. Tartus, Aleksandri tän. 66, k. 1.

Linna lähedale maale tarvis korralikku, täisealist naisterahvast

karjatalitajaks.

Tulla Rüütli t. 3—1.

Vajatakse

ütsiteenijat

tunnistustega, kes keeta oskab. Tulla k. 10—11 homm. Küüni 2—1.

Otsitakse

aednikku,

kes ka lillede kasvatust hästi tunneb. Küsida Jaani t. 16, H. Schmidt'i kontoris, kella 11—1.

Energiline

noormees,

kellel tarvilik haridus ja huvi suuremat äritegevust täielik. ära õppida, võib ennast teatada Tartu, K. Reinholdi Kaubamaja. Kautsjon ja soovitused tarvilik.

Linna lähedale maale on tarvis

2 tüdrukut.

Kaupa tegema tulla teisipäeval, 28. skp. Kastani t. 157, krt. 2, kella 8—12.

Vilunud

õmbleja

võib saada tööd Lossi t. 6—1.

Tarvis kautsjonivõimelist

kassa-preilit

ärasõiduks. Teat. slt. «E. R».

Tarvis

teenijat.

Raekoja 2—11, II korral.

Mustwees

võetakse «POSTIMEHE» ja «MAAMEHE» tellimisi ja kuulutusi vastu ning müüakse üksikuid numbreid Fr. Martinsoni kaupluses.

Tööotsimised

Härrad meierid!

Palun võimaldage kainele, korralikule 22 a. noormehele koht **meieri õpilaseks.** Oman 1 a. eelpraktika. Kirjad palun saata slt. «M. Õ.» all.

Maalt tulnud

poiss

soovib kohta maale. Teen kõik talu tööd. Tartus, Karlova tän. 102—4.

Vilunud

lastekasvataja

soovib kohta, kas linna või maale, teab keelesid. Tartus, Pepleri tän. 27, krt. 2.

Noor, aus ja korralik neiu palub

teenijakohta

On enne teeninud ja omab tunnist. Oskab keeta ja tunneb majatöid. Nõus ka väljasõiduks. Aadr.: Teiduainete kaupl. Jaani tän. nr. 9.

Maaneiu

soovib maale talu tüdrukuks, kes kõik talu tööd tunneb. Kaupa tehakse 29. apr. kella 10—3. Tartus, Kastani tän. nr. 62, korter 9.

Neiu,

tunnistuse ja soovitusega soovib kohta teenijaks või talitajaks kogu päevaks, omast korterist käia. Teat. Tähtvere 20—5.

Korralik

maaneiu

soovib kohta maale tallu, võin ka iseseisvalt töötada. Raekoja 78—7.

Tunnid

Dipl. õpetaja annab

klaveritunde

uuema meetodi järele. Kõnet. 9—11 ja 4—7 p. l. Tartus, Lille tän. 12—1.

Joh. Jostoffi

raamatupidamise & masinakirja kursused Tartus, Riia t. nr. 8. Uute õpilaste vastuvõtt gruppi ja üksikult. Lõpetajaile kutsetunnistus ja võimalusel kohasoovitus.

Korteripakkumised

Üürile anda ülemas linnajaos

korter,

6 tuba, teenijatuba, veranda. Kirjad slt. «A. 101» all.

Elektrivalg. 2-toaline

korter

saada. Näha 12—3. Sõbra t. nr. 22.

Wäike tuba

mööbliga üürile anda. Jaama tän. 18—1.

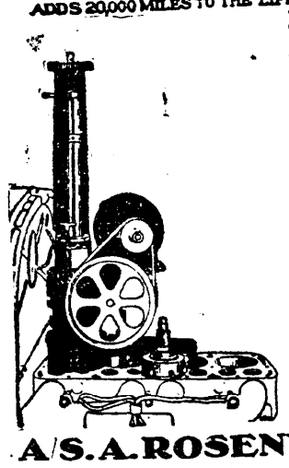

STORMIZING

ADDS 20,000 MILES TO THE LIFE OF YOUR MOTOR

Fordson

OMANIKKUDELE

Kui Teie traktori silindrid liiaks kulunud, ärge vahetage asjata kallist silindri blokki, vaid laske meie töökojas panna uued silindri kestad ja klapipesad, millega Teie traktori blokk muutub samasuguseks kui uuski

A/S. A. ROSENWALD & Co.

TARTUS, SUURTURG 8 TELEFON 300

ETA

Korterid,

5-toaline Küütri tän. nr. 3 ja 4-toaline Tööstuse tän. nr. 5, välja üürida. Teateid saab adv. Sõrra'lt, Raekoja 10.

Üks korter,

2 tuba ja eestuba ära anda aastaüürnikule. Aia tän. 60, näha kella 9—12 ja 5—6.

Ühetoaline

korter

ära anda Meltsiveski tän. 86.

Tuba,

mööbliga ehk ilma, elektriv. erasissek välja üürida. Vladimiri 2—1.

Aed

ühes korteriga üürile anda. Kuu tän. 20.

Korteriotsimised

Otsin veehäda pärast kiires korras kahetoalist

korterit

Puiestee, Narva ja Raekoja tänava ümbruses. Soovitav ühes köögiga ja elektrivalgustusega. Teatada Liiva t. nr. 16—1, Laabuse nimel. Võimalikult juba esmaspäeva õhtuks.

Väike perekond vajab kesklinna 4—5-toalist ilusat

korterit

kuni 25. maini. Kirjad slt. «H. J.» all.

2—3-toalist

korterit

soovin kiires korras Riia ja Kastani tän. nurga ümbrusse. Pakkum. slt. «Kiire». all.

Puu- ja juurvilja

aed

rendile anda. Tähe tän. 124, II korral.

Tähtis aednikkudele! Suurem

juurviljaaed

rendile anda. Teateid saab Poe t. 8, kaupl.

Pagariäri

Jõgeva alevis, käidavas kohas ära anda ühes sisseseade ja tööriistadega. Suur tän. 11, majaomanik.

Obligatsioon

ära anda kesklinna kivimaja peale kr. 2.500 suuruses. — Pakkumised saata slt. sõna «Obligatsioon» all.

Hiromant

Paljudele tuntud oma täpse ennustamise poolest. Turu 75—4.

Dr. A. LENZNER

Naha- ja suguhaigused. Kosmeetika.

Kõnet. 10—12 ja 5—7, pühap. 10—12. Soovikorral ka teisel kella ajal kokkuleppe järele.

Tartus, Rüütli t. 25—4

(Vastu Jaani kirikut).

Dr. Oskar Josset.

Hambaarstimise kabinett.

Suuhaigused.

9—1 ja 3—7, pühap. 10—12.

Suurturg nr. 3.

Dr. HELENE KISSA

Sisemised ja naistehaigused, naistesuguhaigused. Vastuvõtm. k. 9—11 ja 5—7 Kevade tän. nr. 1 (Karlova apteegi taga).

Dr. Ludmilla Naumov

Naha- ja suguhaigused.

Tartu, Kloostri tän. 5, krt. 1. Kella 9—10 e. l. ja 6—8 õ. Pühapäevadel kl. 9—10 e. l.

Ämmaemand

E. Liibusk

Tartus, Raekoja (Raatuse) tän. nr. 12, III korral.

Ämmaemand

S. Amon

Tartus, Pepleri tän. 2, tel. 13-30, vastu Maarja kirikut

Ämmaemand-masseerija

E. ELLER

Tartus, Raekoja tän. 35

Ostmised

Tartus, Raekoja tän. nr. 19 kellade äris

ostan kulda, hõbedat

igas olekus

ja **vanu kelli.** Vahetan vanu kelli uute vastu ümber. On müügil kõiksugu seina-, laua-, tasku- ja käekelli. Iga müüdud kella eest vastutan. Teen kõiksugu kella- ja kullasepa-töid. **K. Krilsa.**

Meerapalus

võtab

„Postimehe“ ja „Maamehe“

tellimisi ja kuulutusi vastu

hra A. Lill.

Laevas

võtab «POSTIMEHE» ja «MAAMEHE» tellimisi ja kuulutusi vastu hr. Jak. Kütt.

Leitud

Musta ja valget kirja

koer on tulnud

24. IV. 31. a. Mäksa v., Tatriku talu, **Madi.** Kätte võib saada kuulutuse ja ülespidamise kulu eest. Kui nädala pärast järele ei tule, omandan.